

**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

MÜZİK ANABİLİM DALI

**GÜZEL SANATLAR LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMÜ 12. SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN LİSANS KARIYER DÜŞÜNCELERİNİ
ETKİLEYEN FAKTÖRLER (AKDENİZ BÖLGESİ ÖRNEĞİ)**

Harun YACAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN PROF. DR. CENGİZ ŞENGÜL

ANTALYA, 2023

**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ESTİTÜSÜ**

MÜZİK ANABİLİM DALI

**GÜZEL SANATLAR LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMÜ 12. SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN LİSANS KARIYER DÜŞÜNCELERİNİ ETKİLEYEN
FAKTÖRLER (AKDENİZ BÖLGESİ ÖRNEĞİ)**

Harun YACAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN PROF. DR. CENGİZ ŞENGÜL

ANTALYA, 2023

KABUL ONAY SAYFASI

Harun YACAN tarafından hazırlanan “Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörler (Akdeniz Bölgesi Örneği)” başlıklı bu çalışma 23/05/2023 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi (Danışman)	Prof. Dr. Cengiz ŞENGÜL	İmza
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Hazan KURTASLAN YILDIRIM	İmza
Jüri Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Mutlu TERZİOĞLU	İmza

ÖNSÖZ

Türkiye’de mesleki müzik eğitiminin ilk basamağını güzel sanatlar liseleri oluşturmaktadır. Mezuniyet sonrası öğrenciler 4 yıllık lisans programlarını tercih ederek mesleki müzik eğitimi alabilmektedirler. Ortaöğretimde güzel sanatlar liseleri müzik bölümünü tercih eden öğrencilerin 4. sınıfa geldiklerinde nasıl bir lisans tercihi yapacağı ve bu tercihi etkileyen faktörlerin neler olduğu ile ilgili yapılan bu araştırmada lisan kariyer hedeflerini belirlerken aile ve yakın çevrenin, kişisel tercihlerin ve ekonomik durumların öğrenci tercihlerinde etkili olduğu görülmüştür. Özellikle ekonomik durumların tercih edilecek mesleki müzik eğitimi bölümlerinde ortalamanın üstünde bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir.

Lisans üstü eğitimim ve tez yazım süreci boyunca bilgi, birikim ve tüm deneyimlerinden faydalandığım, yer ve zaman gözetmeksizin her zaman yanımda hissettiğim ayrıca tüm çalışmalarında bana sürekli motivasyon sağlayan çok değerli danışmanım sayın Prof. Dr. Cengiz ŞENGÜL’ e çok teşekkür ediyorum.

Tez savunma jürisinde yer alan ve araştırmamın birçok aşamasında bana desteğini esirgemeyen, bilgi ve donanımıyla örnek alabileceğim çok değerli hocam sayın Doç. Dr. Hazan KURTASLAN’ a çok derin şükranlarımı sunarım.

Tez savunma jürisinde yer alan ve çalışmanın daha iyi hale gelmesi adına bana verdiği yapıcı eleştiriyi destek olan sayın Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Mutlu TERZİOĞLU’ na,

İstatiksel veri analizlerinde yoğun biçimde desteğini aldığım Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim üyesi Doç. Dr. Alper SİNAN’ a ve yüksek lisans eğitimim süresince desteğini hep hissettiğim ATSO Güzel sanatlar Lisesi Gitar Öğretmeni Dr. Levent DOĞRU’ ya,

Yaptığım tüm işlerde bana her zaman destek olan ve sevgisini her an hissettiğim çok değerli eşim Aslı YACAN ve varlıklarıyla beni hep mutlu eden oğlum Can ve kızım Lavin’ e sonsuz teşekkür ederim.

Harun YACAN

Antalya- 2023

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Öğrencinin	Adı Soyadı	Harun YACAN
	Numarası	202053001001
	Anabilim Dalı	MÜZİK
	Danışmanı	Prof. Dr. Cengiz ŞENGÜL
	Tezin Adı	Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörler

ÖZ

Güzel Sanatlar Liselerinde eğitim gören müzik bölümü 12. sınıf öğrencilerinin lisans kariyer düşüncelerini etkileyen faktörlerin neler olduğunu tespit etmek için bu araştırma, nicel bir çalışma üzerine tasarlanmış ve tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmanın evrenini, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Türkiye’de Akdeniz bölgesini temsil eden Güzel Sanatlar Liselerinde öğrenim gören müzik bölümü öğrencileri oluşturmaktadır örneklemini ise Akdeniz bölgesinde bulunan Adana Çukurova, Antalya ATSO, Antalya Alanya Türkler, Burdur, Hatay Bedii Sabuncu, Isparta, Mersin Nevid Kodallı ve Osmaniye Abdurrahman Keskiner Güzel Sanatlar Liselerinde eğitim gören 12. sınıf müzik bölümü öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırma ile ilgili veriler araştırmacı tarafından hazırlanan “Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörler” ölçeği yardımıyla toplanmıştır. Hazırlanan ölçek iki bölümden oluşmaktadır; ölçeğin birinci kısmında kişisel bilgilere, ikinci kısmında ise kariyer düşüncelerini etkileyen üç alt boyutta “Aile ve Yakın Çevrenin”, “Kişisel Tercihlerin” ve “Ekonomik faktörlerin” Etkileri üzerine sorulan toplam 20 soruya yer verilmiştir. Ölçeğe toplam 106 öğrenci yanıt vermiş ve elde edilen veriler SPSS 25 paket programı yardımıyla analiz edilmiştir. Sonuç olarak Güzel Sanatlar Lisesi 12. sınıf müzik bölümü öğrencilerinin kariyer tercihlerine ilk olarak ekonomik etkilerin ardından kişisel tercihlerin ve aile ve yakın çevrenin etkili olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Güzel Sanatlar Lisesi, Kariyer, Mesleki Müzik Bölümleri

T.C.
AKDENİZ UNIVERSITY
INSTITUTE OF FINE ARTS

Student' s	Name Surname	Harun YACAN
	Number	202053001001
	Department	Music
	Supervisor	Prof. Dr. Cengiz ŞENGÜL
	Thesis Title	Factors Affecting Undergraduate Career Thoughts of Fine Arts High School 12 th Grade Music Department Students

ABSTRACT

This research was designed as a quantitative study and conducted using a survey model to determine factors that affect students' decision in choosing undergraduate courses among 12th grade music students in fine art high schools. The scope of this study includes music students studying in the 2021-2022 academic year in high schools of fine arts representing the Mediterranean region of Turkey and the sample is collected from Adana Çukurova, Antalya ATSO, Antalya Alanya Türkler, Burdur, Hatay Bedii Sabuncu, Isparta, Mersin Nevid Kodallı and Osmaniye Abdurrahman Keskin in the Mediterranean region among the 12th grade music department students studying at fine arts high schools.

Data of this study were collected with the help of the 'Factors Affecting Career Thought' scale developed by the researchers. The prepared scale consists of two parts; the first part of the scale is about personal information, and the second part includes 20 questions in total, involving the influence of the three dimensions of "family and close environment", "personal preference" and "economic factors" on career preferences are included. A total of 106 students answered the scale and the obtained data were analyzed with the help of SPSS 25 package program. The results determined that the career preferences of the 12th-grade music students in the fine arts high schools were firstly influenced by economics, secondly by personal preferences and finally by family and close environment.

Keywords: Fine Arts High School, Career, Vocational Music

İÇİNDEKİLER

KABUL ONAY SAYFASI	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZ.....	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	v
TABLolar DİZİNİ.....	viii
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ.....	x
BİRİNCİ BÖLÜM	
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	4
1.2. Alt Problemler.....	5
1.3. Amaç	5
1.4. Önem.....	6
1.5. Varsayımlar	6
1.6. Sınırlılıklar	6
İKİNCİ BÖLÜM	
2. KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Güzel Sanatlar Lisesi	7
2.2. Kariyer Kavramı	8
2.2.1. Kariyer Düşüncesi	9
2.2.2. Kariyer Kararı ve Bunu Etkileyen Faktörler	9
2.2.3. Kariyer Tercihinde Ailenin Etkileri.....	11
2.2.4. Kariyer Tercihinde Çevrenin Etkileri	12
2.2.5. Kariyer Tercihinde Ekonominin Etkileri	13

2.3. Lisans Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlar.....	13
2.3.1. Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalları.....	13
2.3.2. Türk Müziği Devlet Konservatuvarı.....	15
2.3.2.1. Çalgı Eğitimi Bölümü	17
2.3.2.2. Ses Eğitimi Bölümü	17
2.3.2.3. Çalgı Bakım Yapım ve Onarım Bölümü.....	17
2.3.2.4. Türk Halk Müziği Bölümü.....	17
2.3.2.5. Türk Sanat Müziği Bölümleri	18
2.3.2.6. Türk Halk Oyunları Bölümü	18
2.3.3. Devlet Konservatuvarı	18
2.3.4. Güzel Sanatlar Fakültesi	22
2.3.5. Güzel Sanatlar Müzik, Mimarlık ve Sahne Sanatları Fakültelerine Bağlı Bölümler	23
2.3.6. Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesine Bağlı Müzik Bölümleri (Ankara).....	24
2.4. İlgili Yayın ve Araştırmalar	25
2.4.1. Tezler	25
2.4.2. Makale ve Bildiriler	26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM	28
3.1. Araştırmanın Modeli	28
3.2. Evren ve Örneklem	29
3.3. Veri Toplama Araçları	31
3.4. Verilerin Analizi	35
3.5. Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizleri	35

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM.....38

4.1. Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörlerden “Ailenin ve Yakın Çevrenin Etkileri” Üzerine Görüşler..... 38

4.2. Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörlerden “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine Görüşler. 42

4.3. Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörlerden “Ekonomik Durumların Etkileri” Üzerine Görüşler.....50

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER 55

5.1. Sonuç..... 55

5.1.1. Birinci Alt Probleme Dayalı Sonuçlar 55

5.1.2. İkinci Alt Probleme Dayalı Sonuçlar..... 56

5.1.3. Üçüncü Alt Probleme Dayalı Sonuçlar..... 58

5.2. Öneriler 59

KAYNAKÇA.....61

EKLER 65

ÖZGEÇMİŞ 71

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Akdeniz Bölgesinde Bulunan GSL 12. Sınıf müzik bölümü öğrencilerinin sayısına ilişkin yüzde ve frekans bilgileri	6
Tablo 2. Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalları.....	14
Tablo 3. Türk Müziği Devlet Konservatuvarları Bölümleri ve Kontenjan Sayıları .	16
Tablo 4. Devlet Konservatuvarları Bölümleri ve Kontenjan Sayıları.....	19
Tablo 5. Güzel Sanatlar Fakültesine Bağlı Müzik Bölümleri ve Kontenjan Sayıları.....	22
Tablo 6. Güzel Sanatlar Müzik, Tasarım, Mimarlık ve Sahne Sanatları Fakülteleri Bölüm ve Kontenjan Sayıları.	23
Tablo 7. Güzel Sanatlar ve Müzik Üniversitesi Bölümleri ve Kontenjan Sayıları ...	24
Tablo 8. Akdeniz Bölgesinde Bulunan GSL 12. Sınıf müzik bölümü öğrencilerinin sayısına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları	29
Tablo 9. Araştırma Örnekleminin Demografik Özelliklerine İlişkin Yüzde ve Frekans Dağılımları	30
Tablo 10. Açıklayıcı Faktör Analizi KMO ve Bartlett testi sonuçları	33
Tablo 11. Açıklayıcı Faktör Analizi Total Varyans Verileri	33
Tablo 12. Açıklayıcı Faktör Analizi Madde Dağılımları	34
Tablo 13. Araştırma Ölçek Alt Boyutlarının Güvenilirlik İncelemeleri	35
Tablo 14. Araştırma Ölçek Alt Boyutlarının Güvenilirlik İncelemeleri	36
Tablo 15. Araştırma Ölçek Alt Boyutlarının Normallik Analizleri	37
Tablo 16. 1. Alt Probleme Dayalı “Ailenin ve Yakın Çevrenin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 1. Sorusunun frekans dağılımı.	38
Tablo 17. 1. Alt Probleme Dayalı Ailenin ve Yakın Çevrenin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 2. Sorusunun frekans dağılımı	39
Tablo 18. 1. Alt Probleme Dayalı “Ailenin ve Yakın Çevrenin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 3. Sorusunun frekans dağılımı	39
Tablo 19. 1. Alt Probleme Dayalı “Ailenin ve Yakın Çevrenin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 4. Sorusunun frekans dağılımı	40
Tablo 20. 1. Alt Probleme Dayalı “Ailenin ve Yakın Çevrenin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 5. Sorusunun frekans dağılımı	41

Tablo 21. 1. Alt Probleme Dayalı Ailenin ve Yakın Çevrenin Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 6. Sorunun frekans dağılımı	41
Tablo 22. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 7. Sorunun Frekans Dağılımı.....	43
Tablo 23. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 8. Sorunun Frekans Dağılımı.....	43
Tablo 24. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 10. Sorunun Frekans Dağılımları.	44
Tablo 25. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 15. Sorunun Frekans Dağılımları.	45
Tablo 26. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 16. Sorunun Frekans Dağılımları	46
Tablo 27. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 17. Sorunun Frekans Dağılımları	47
Tablo 28. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 18. Sorunun Frekans Dağılımları	47
Tablo 29. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 19. Sorunun Frekans Dağılımları	48
Tablo 30. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 20. Sorunun Frekans Dağılımları	49
Tablo 31. 3. Alt Probleme Dayalı “Ekonomik Durumların Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 9. Sorunun Frekans Dağılımları	50
Tablo 32. 3. Alt Probleme Dayalı “Ekonomik Durumların Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 11. Sorunun Frekans Dağılımları	51
Tablo 33. 3. Alt Probleme Dayalı “Ekonomik Durumların Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 12. Sorunun Frekans Dağılımları	52
Tablo 34. 3. Alt Probleme Dayalı “Ekonomik Durumların Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 13. Sorunun Frekans Dağılımları	52
Tablo 35. 3. Alt Probleme Dayalı “Ekonomik Durumların Etkileri” Üzerine	
Görüşlerin 14. Sorunun Frekans Dağılımları	53

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

AFA	Açımlayıcı Faktör Analizi
AYT	Alan Yeterlilik Testi
EFMÖ	Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği
GSL	Güzel Sanatlar Lisesi
KDEFÖ	Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörler Ölçeği
KMO	Kaiser – Meyer – Olkin
KPSS	Kamu Personeli Seçme Sınavı
ÖSYM	Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences
THM	Türk Halk Müziği
TMDK	Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
TRT	Türkiye Radyo Televizyon
TSM	Türk Sanat Müziği
TYT	Temel Yeterlilik Testi
YÖK	Yüksek Öğretim Kurumu
$\bar{x}$	Ortalama
Ss	Standart Sapma
f	Frekans
%	Yüzdelik Değer

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Kariyer, genel anlamda kişilerin yaşamlarının ileriki dönemlerinde hangi mesleğe yönelecekleri ve bu yönelme sonucunda hangi aşamalardan geçerek istedikleri konuma ulaştıklarını ifade eden bir kavram olarak ele alınabilir. Bireyler kariyer tercihlerini yaparken ulaşmak istedikleri hedef için gerekli olan beceri, bilgi ve yeteneklerin neler olduğunu bilmeli ve buna uygun bir kariyer planı yapmalıdır.

Bireyler yaşantılarının her bölümünde farklı tercihlerde bulunur. Bu tercihler her alanda olabilir yemek, giyecek, çevre ve buna benzer olguları seçer. Kariyer tercihi de bunların içerisinde en önemli kararlardan biridir. Meslek seçimi insanların ileriki yaşlarında yaşam kalitelerini etkileyen önemli bir faktördür (Çakır, 2004, s. 2).

Bireyler, eğitim süreçlerinin başlarında ilk olarak aile ve çevrenin etkisiyle bir kariyer tercihinin maruz kalabilmektedirler. Ailenin çocukları için kurdukları hayallerin başında ileride hangi mesleği yapacakları konusunda etkili olmaları bu nedenle kendisi dışında yapılan tercihler üzerinden eğitim süreci planına maruz kalan bireylerin karar verme süreçleri uzayabilmektedir.

Aytaç ve Bayram'a göre; bireyler, yaşamının farklı zamanlarında, kariyerlerine yönelik düşüncelere sahiptir, hangi üniversiteyi okuyacağı ve mezun olduktan sonra nasıl bir işe sahip olacağını planlar. Diğer yandan, küçük yaştan itibaren hangi mesleği yapacaklarını bilen bireyler bu plan doğrultusunda çalışmalarını yürütürler. Bireylerin yapacakları mesleğe kimi zamanda aileleri karar verir. Gerek okuyacakları okulları gerekse yapabilecekleri işi belirlemede ailelerinin dedikleri olur. Bireyler bu karara uyar ve bu yönde çalışırsa kariyer planlarında bir problem çıkmayacaktır. Burada ailenin bireyin yerine karar vermesi bireylerin tercihlerinde etkili olmuştur. Bu plan dışına çıktıklarında ise bir kararsızlığa düşerler. Kararsızlık sonucunda meslek seçiminin ileriki yaşlara bırakılması bireylerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim görememelerine neden olmaktadır. İlgi ve yeteneği dışında bir eğitim alan kişiler seçtikleri mesleklerde mutsuz olmaları, işe odaklanamamaları ve kariyerlerinde ilerleme sağlayamadıkları görülmektedir. Kişilerin meslek seçimleri yaşamlarının büyük bölümünü kapsar, seçtiği meslek çevresiyle kuracağı iletişimin düzeyini,

görebileceği saygınlığı ve toplum içindeki konumunu belirlemede önemli bir yere sahiptir. Seçilen meslekte göstereceği başarı bireyin haz duygusunu ve doyuma ulaşmasını sağlayarak yaşam kalitesini artırır. Bunun yanında çalışma alanında hissedilen huzursuzluk kişilerin fiziki ve ruh sağlıklarını tehdit eder.

Kişinin kariyer planını seçmek çok yönlü ve önemli bir karardır. Kişinin kariyer seçimi genellikle kalıcı bir karar olduğundan, bir kişiye en uygun kariyeri seçmek titiz bir süreçtir. Özellikle lise öğrencilerinin, ilgi alanlarına ve yeteneklerine uygun bulacakları bir kariyer keşfetmelerine yardımcı olacak çeşitli iç ve dış faktörler vardır. Bu faktörler bilişsel yetenek, sosyal beceri seti, kültürel arka plan ve kişisel çıkarları içerebilir. Aslında, Blubaugh ve Amerikan Mühendislik Eğitimi Derneği Main gibi çeşitli psikologlar, müzik ve bir üniversite mühendisliği öğrencisinin meslek seçimi arasındaki bağlantı üzerine araştırmalarında, bu faktörleri bir kişinin açıkça yönlendiren ilgi ve kişilik temsilcisi olarak tanımlamıştır. Çok çeşitli faktörler nedeniyle, kişinin kariyerine ilişkin karar tüm kişiliği tarafından yönlendirilir

Tercih edilecek kariyerin sonuçları bireyin sorumluluğunda olduğundan kişilerin sorumluluk bilinciyle daha dikkatli olması gerektiğinin farkında olması ve bu farkındalığın yarattığı motivasyonla yeteneklerini geliştirmesi gerektiği ve başarılı olması için etrafında oluşan fırsatlardan yararlanması gerekir. Bu fırsatlardan yararlandıkları zamanlarda ise bunlara etki eden birçok faktör olabilmektedir. Örneğin *Fisher ve Griggs (1995)* öğrencilerin kariyer planlama gelişim süreci üzerinde altı faktörün çok önemli olduğuna dikkat çekmişlerdir;

- Ebeveyn etkisi
- Arkadaş ya da akran etkisi
- Öğretmen etkisi
- Toplumsal cinsiyet rolüne ilişkin beklentiler
- Okul akademik başarısı ve benlik yeterliliği
- Olumsuz olaylar (ölüm, hastalık, alkol ve ilaç bağımlılığı vb).

(Güldü, Ö. & Kart, M. E. s. 2 2017).

Buna göre; yukarıda verilen faktörlerin pozitif yönleri çoğaldığında ve negatif yönleri kontrol edildiğinde ileriki yıllarda seçilecek meslek ve kariyer planının başarıya ulaşması olası bir durumdur.

İnsanların seçtikleri meslek türlerinin özelliklerini bilmesi ve bunlara hakim olması beklenir. Bu özelliklerin bazıları genetik kodlarla bazıları ise eğitim yoluyla oluşan özelliklerdir. Kişilerin yaşadıkları sosyal çevre de meslek seçiminde önemli bir rol oynamaktadır. Bunun yanında kişilik özellikleri, sevdiği olgular, bireysel başarı, cinsiyet, aile, aile üyelerinin meslekleri ve gelir düzeyleri meslek seçiminde önemli faktörlerdendir (Kepçeoğlu, 2004).

İlk ve ortaokul eğitimi süresince ilgi ve yetenekleri keşfedilemeyen bireylerin ortaöğretim eğitimi sırasında gelişen dünyanın sunduğu yeni fırsatlar çerçevesinde kariyer düşünceleri gerek ekonomik şartlar gerekse çevresel faktörler yüzünden kurdukları planların dışına çıkabilmektedir. Bunların aksine ortaokul sürecinde özel yetenekleri keşfedilen öğrencilerin (müzik, resim ve spor) ortaöğretim tercihlerinin bu yönde olması kariyer planlarının ilk aşamasının gerçekleşmesini sağlamaktadır. Türkiye’de bu amaçla kurulan Güzel Sanatlar Liseleri (GSL) özel yetenek sınavlarıyla öğrenci kabul eden ve bireylere yetenekleri doğrultusunda eğitim veren bir kurumdur. GSL eğitim programında Müzik, Resim ve pilot bölgelerde 2022 yılından itibaren Tiyatro bölümleri yer almaktadır. Her yıl ortaokul 8. Sınıftan mezun olan öğrencilere yönelik yapılan yetenek sınavlarıyla öğrenci alan GSL’de dört yıllık bir eğitim vermektedir.

GSL’lerde eğitim gören müzik bölümü öğrencilerin mezuniyet sonrası gidebilecekleri mesleki müzik eğitimi veren kurumlar; Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği (EFMÖ) bölümleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri (GSF) ve Devlet Konservatuvarlarıdır. EFMÖ bölümlerini tercih edecek öğrencilerin mezuniyet sonrası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan Temel Yeterlilik Sınavına (TYT) girmeleri ve bu sınavında ilk sekiz yüz bin başarı sıralamasına girmeleri şartı bulunmaktadır. Özellikle EFMÖ bölümleri ile ilgili bir kariyer düşüncesine sahip öğrenciler mesleki müzik eğitimleri yanında genel kültür derslerine de ağırlık vermeleri ve yetenek sınavı öncesinde istenilen başarı sırasına sahip olmaları gerekmektedir.

Bunun yanında GSF ve Konservatuvar tercihinde bulunacak öğrencilerin TYT sınavından baraj puanı olarak belirlenen puanı alan öğrenciler bu fakültelerin yetenek sınavlarına katılma hakkı kazanmaktadırlar.

Özetle, kişilerin yetenekleri, ilgi alanları ve ileriye dönük hayallerini değerlendirerek, iş ortamlarında kendilerine uygun bir kariyer hedefi belirlemeleri ve bu hedef doğrultusunda elle tutulur bir plan yapmaları gerekmektedir. Bu plana etkide bulunabilecek aile ve yakın çevre, kişisel tercihler ve yaşadığı ortamın içinde bulunduğu ekonomik koşullarla baş edebilme potansiyeli kişinin kariyer planının başarısını etkileyecektir.

1.1. Problem Durumu

Türkiye de müzik eğitimi alanındaki kurumların lise düzeyini güzel sanatlar lisesi oluşturmaktadır. Orta okulu bitiren her öğrenci Türkiye de mevcut 90 Güzel Sanatlar Lisesi'nden (GSL) istediği birinde açılan yetenek sınavlarına başvurarak başarılı olmaları halinde bu okullarda okumaya hak kazanırlar. Millî Eğitim Bakanlığı GSL'lerde müzik eğitimi, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaöğretim programına göre 9.10.11. ve 12. sınıf olmak üzere 4 yıllık bir eğitim sürecini kapsar.

Türkiye'de GSL'de eğitim gören 12. sınıf müzik bölümü öğrencileri Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinin (ÖSYM) düzenlemiş olduğu birinci aşama sınavı olan Temel Yeterlilik Testi (TYT) sınavına girerek üniversitelerin belirlemiş olduğu taban puanı almaya çalışırlar. Bu öğrenciler daha sonra üniversite bünyesinde bulunan müzik bölümlerinin ilan ettiği sınav kriterlerine göre sınavlara girer başarılı oldukları takdirde lisans düzeyindeki müzik bölümünü okumayı hak ederler. GSL müzik bölümü 12. sınıfı bitiren öğrencilerin diğer bir alternatifi ise lisans tercihlerini müzik bölümü dışındaki farklı alanlarda da yine ÖSYM'nin yapmış olduğu birinci aşama TYT ve ikinci aşama Alan Yeterlilik Testi (AYT) sınavlarına girerek başarılı oldukları takdirde diğer bölümlerde de okuma hakkına sahiptirler.

Bu araştırma içerisinde GSL müzik bölümü 12. Sınıf öğrencilerinin mesleki alanda devam eden lisans müzik bölümlerinde okumayı düşünen öğrencilerin lisans kariyer tercihlerini etkileyen faktörler üzerine yapılan bir çalışmadır. Bu kariyer tercihlerinde etken olan; aile ve yakın çevre (arkadaş ve öğretmen), kişisel tercihler ve ekonomik koşulların tercihlerde ne derece etkili olacağı araştırılmaktadır.

Öğrencilerin lisans düzeyinde eğitim görebilecekleri üniversite bölümlerini tercih ederken nelere dikkat ettikleri, hangi koşullarda bu kararı verdikleri ve bu

tercihlerinde rol oynayan faktörlerin belirlenmesi alt sınıflarda eğitim gören öğrencilerin karar verme süreçlerinde onlara yardımcı olacağı düşünülmektedir. Meslek seçimi önemli bir karardır ortaöğretimde eğitimin son dönemlerine yaklaştıkça bu seçimin getireceği kaygı yükselmekte ve oluşan psikolojik baskının azaltılması adına bir önceki mezunların yaptıkları tercihlerin nasıl geliştiği ve nelere dikkat ettikleri araştırılmakta ve bu tercihler üzerinden seçeneklerin tespiti daha gerçekçi sonuçlar vereceğinden bu tür araştırmalar öğrencilere yol gösterici olabilmektedir.

Çocukluk döneminden itibaren aile ve yakın çevrenin etkili biçimde rol oynadığı bireylerin kariyer tercihlerinde ne düzeyde etkili oldukları araştırmamızın ilk alt problemini oluşturmaktadır. İkinci alt problem olarak bireylerin kişisel tercihlerinin kariyer planlarını nasıl etkilediği ve üçüncü alt problem olarak da bireyin eğitim ve sosyal hayatını sürdürdüğü yerin ekonomik imkanlarının tercihlerini ne derece etkilediği araştırılacaktır.

Bu doğrultuda araştırmamızın problem cümlesi şu şekilde oluşmaktadır; Güzel sanatlar liseleri müzik bölümü 12. sınıf öğrencilerinin lisans kariyer düşüncelerini etkileyen faktörler nelerdir?

1.2. Alt Problemler

Güzel sanatlar liseleri müzik bölümü 12. sınıf öğrencilerinin lisans kariyer düşüncelerini etkileyen faktörlerden;

1.2.1. Ailenin ve yakın çevrenin etkileri nelerdir?

1.2.2. Kişisel tercihlerin etkileri nelerdir?

1.2.3. Ekonomik durumların etkisi nelerdir?

1.3. Amaç

Bu araştırma, güzel sanatlar liseleri müzik bölümü 12. sınıf öğrencilerinin kariyer düşüncelerini etkileyen faktörlerin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda öğrencilerin kariyer düşüncelerini etkileyen faktörler; ailenin ve yakın çevrenin, kişisel tercihlerin ve ekonomik durumların etkileri başlıkları altında incelenmiştir.

1.4. Önem

Bu çalışma güzel sanatlar liselerinde eğitim gören ya da görecek olan bireylerin mezuniyet sonrası kariyer planlamalarında yardımcı olması adına önem arz etmektedir. Yapılan literatür taramasında ortaöğretim kurumları mezunlarının kariyer düşüncelerini etkileyen faktörlerin araştırıldığı çalışmaların az olduğu görülmektedir. Güzel sanatlar liselerini bu yönüyle kapsayan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yapılacak araştırma sonunda kariyer düşüncesini etkileyen faktörlerin aile ve yakın çevre, kişisel tercih ve ekonomik nedenlere hangi oranda dayandığının ortaya çıkması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

Araştırma kapsamında araştırmacı tarafından hazırlanan Kariyer Tercihlerini Etkileyen Faktörler Ölçeğine (KDEFÖ) tüm katılımcıların samimiyetle cevap verdikleri, sonuçların gerçek düşünceleri oldukları ve araştırma kapsamında incelenen kaynakların güvenli ve geçerli oldukları varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu çalışma, araştırmanın örneklemi olan Akdeniz Bölgesi Güzel Sanatlar Liselerinde eğitim gören müzik bölümü 12. Sınıf öğrencileriyle sınırlı tutularak yapılmıştır (Adana, Antalya, Burdur, Hatay, Isparta, Kahramanmaraş, Mersin, Osmaniye). Bu kapsamda hazırlanan KDEF ölçeğine 106 öğrenci yanıt vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin illere göre dağılımı yüzde ve frekans bilgileri aşağıdaki tablo 1’de detaylı biçimde verilmektedir.

Tablo 1. Akdeniz Bölgesinde Bulunan GSL 12. Sınıf müzik bölümü öğrencilerinin sayısına ilişkin yüzde ve frekans bilgileri

İl ve Okul Adı	Okul Adı	Katılımcı sayısı	N	%
Adana	Çukurova GSL	16	106	14,15
Antalya	ATSO GSL	22	106	22,64
Antalya/Alanya	Türkler GSL	9	106	7,57
Burdur	Burdur GSL	8	106	7,54
Hatay	Bedii Sabuncu GSL	21	106	19,81
Isparta	Isparta GSL	10	106	9,43
Mersin	Nevid Kodallı GSL	10	106	9,43
Osmaniye	Abdurrahman Keskiner GSL	10	106	9,43
	Toplam	106		100

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Güzel Sanatlar Lisesi

Müzikal yeteneğe sahip bireylerin müzik yetenekleri doğrultusunda eğitim görmeleri gelecek yaşantılarının şekillenmesi açısından önemlidir. Müzik eğitimi düzenli ve disiplinli bir eğitim süreci sonucunda verimli bir hale gelebilir. Bu amaç doğrultusunda ülkemizde Güzel sanatlar Liseleri (GSL) kurulmuştur.

Güzel sanatlar liseleri, 2006 yılında yapılan değişiklikle “Anadolu” ifadesi kaldırılmış ve Güzel Sanatlar Lisesi olarak değiştirilmiştir. Son olarak 2013 yılında Güzel Sanatlar Lisesi ismiyle eğitim ve öğretimde yer almaktadır (Yiğit, 2014 s. 24 Akt. Er A. 2017, s. 4).

16 Haziran 2009 tarihinde resmî gazetede yayınlanan yönetmeliğe göre güzel sanatlar liselerinin genel amaçları şu şekilde sıralanmıştır.

MADDE 6 – (1) Öğrencilerin Türk Millî Eğitiminin genel ve özel amaçları yanı sıra güzel sanatlar ve spor alanlarında;

a) İlgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda güzel sanatlar ve spor eğitimi ile ilgili temel bilgi ve beceriler kazanmalarına yönelik eğitim-öğretim görmelerini ve alanlarında başarılı bireyler olarak yetişmelerini,

b) Güzel sanatlar ve sporla ilgili yükseköğretim programlarına hazırlanmalarını,

c) Türk sanat, kültür ve sporuna katkıda bulunan ve başarıyla temsil eden bireyler olarak yetişmelerini,

ç) İş birliği içinde çalışma ve dayanışma alışkanlığı kazanarak takım ruhu ile hareket etmelerini,

d) Alanlarıyla ilgili araştırma yaparak yorum ve uygulama yetkinliğine ulaşabilmelerini,

e) Millî ve milletlerarası sanatsal ve sportif faaliyetleri takip ederek bilgi ve kültürlerini geliştirmelerini,

f) Spor disiplini ve centilmenliği ile sanatçı duyarlılığını benimseyen bireyler olarak yetişmelerin sağlamaktır. (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090616-7.htm>)

Güzel sanatlar liselerinin genel amaçlarından biri de eğitim gören bireyleri bir üst eğitim kurumlarına yönlendirmektir. 4 yıllık bir eğitim sürecine sahip olan bu okullar ilk etapta üniversite düzeyinde Resim ve Müzik bölümleri bulunan illere

açılmıştır. Günümüzde sayıları 90'a ulaşan bu okullar her yıl ortaokul 8. Sınıf mezunları arasından müzik ve resim alanlarından yetenekli öğrencilerin belirlenmesi amacıyla yapılan yetenek sınavlarıyla öğrenci almaktadır.

2.2. Kariyer Kavramı

Literatür taramasında kariyer kavramı bilimsel anlamda ilk kullanılmaya başlaması Anne Roe'nun 1956 yılında yazmış olduğu "Meslekler Psikolojisi" kitabı ile olmuştur (Yavuz S. 2006, s. 5).

Kariyer terimi Latince "carrus"(at arabası) ve carrera (yol,) Fransızca "carriere" (koşu yolu), İngilizce "career" (meslek, meslek safahatı veya hayatta ilerleyeceği yön) kelimeden türetilmiştir (Aktaş, K. 2015).

Sampson kariyeri; bireylerin karar verme, bununla ilgili literatüre hakim olma, inandığı değerler, duyguları ve öngörülerinin ne derece oluşacağı olarak tanımlar (Vernick, 2002: 106; akt. Akkoç F. 2009 s.17).

Yapılan literatür taramasında kariyerin küçük yaşlardan başlayarak kişilerin tüm hayatları boyunca devam eden süreç olduğu ifade edilmektedir. Eğitim hayatının ilk yıllarında ve ileriki yıllarda alınan kararların etkisi ve önemi yüksektir. Yapılan bir çalışmada orta yaş grubunda topluluğun kariyer tercihlerini küçük yaşta karar verdikleri görülmüştür (Auger, Blackhurst ve Wahl, 2005).

Sampson ve arkadaşları yetişkinlerin %95'inin belli oranlarda işlevsel olmayan kariyer düşüncelerine sahip olduklarını, lise öğrencilerininse neredeyse % 99'unun işlevsel olmayan kariyer düşünceleri sergilediklerini düşünmüşlerdir (Strohm, 2008, s. 1, akt. Akkoç, F. F. 2009).

Kariyer insan hayatının sadece bir bölümü içine alan bir olgu değildir. Tüm hayatı boyunca içinde bulunduğu koşulları geliştirmeye yönelik bir çabanın bütünü olarak ifade edilebilir.

Psikologlar kariyeri meslek danışmanlığı bölümü uzmanları tarafından geliştirilen bir kavram olarak ele aldığını ve kişilerin hayatları boyunca süregelen bir özelliği olan olgu olarak ifade etmişlerdir (Kuzgun, 2019, s. 3).

2.2.1. Kariyer Düşüncesi

Kariyer düşüncesi, bireyin kariyer problemlerinin çözümü ve kariyer kararı verme ile ilişkili varsayımlar, tutumlar, davranışlar, inançlar, duygular, planlar ve/veya stratejiler hakkındaki düşüncelerinin sonuçlarıdır (Sampson ve diğer., akt. Akkoç F. 2009:19).

Mesleki gelişim okul öncesi eğitimle beraber örnek alınan kişilerle ortaya çıktığı düşünülmekte, daha sonra ilköğretimin ilk kademelerinde öğrencilerde kariyer kararının ilk hazırlıkları başlamaktadır. Türkiye’de, ilkokulda kariyer rehberliği, genelde sınıf öğretmenleri tarafından eğitim süreçlerinde mesleki özelliklerini detaylı anlatmalarıyla gerçekleşmektedir. Benzer şekilde, ortaokulda branş öğretmenlerinin derslerini uyguladıkları sırada geçmiş eğitim yaşantılarının nasıl geliştiği ve sonuçları üzerinde durulur. Böylece öğrenciler ders başarılarıyla meslek ve iş arasındaki ilişkilerini ve gelecekteki mesleksel planları arasındaki ilişkileri fark etmeye başlarlar. Bireyler, meslek edinmenin en önemli yararının kendini ifade ve geliştirme olduğunu anlarlar. İlkokullarda kariyer eğitimleri ve rehberliği çalışmalarına okul danışmanı ve sınıf öğretmenleri ile başlanabilir. Ana-babaların ve öğretmenlerin çocuk ve öğrenciler için dikkat etmeleri gereken tutumlar için, kariyer gelişimlerine yönelik programlarla bilinçlendirilmeleri gerekmektedir. Böylece çocuk kendini ifade etmeyi ve tanımayı gerçekleştirebilir (Ültanır, 2005. Akt. Akkoç F. 2009 s. 20).

Gençlerin kariyer düşünceleri çevrelerinde olup biten olaylar ve gözlemler ile biçimlenmektedir. Özellikle Türkiye ve dünyanın içinde olduğu ekonomik kriz ve iş olanaklarının daralması, öğrencilerin kariyer düşüncelerini oluştururken birçok farklı etkeni bir arada düşünmelerini zorunlu kılmaktadır. Gençler kariyer istek ve düşünceleri ile dışarıdaki dünyanın gereksinimlerini bir dengede tutmak zorundadır. Bu dengeyi kurarken kendini iyi tanımak ve dünyayı doğru kaynaklara başvurarak değerlendirmek zorundadır.

2.2.2. Kariyer Kararı ve Bunu Etkileyen Faktörler

Bireyler ileriki yaşlarda yapacağı mesleği ya da ulaşabileceği bir kariyer hedefini tercih etme durumunda bu bölümlerdeki ihtiyaçlarının gerekliliğine göre yapacakları mesleğin önemli ve güçlü ihtiyaçlarını yapabilecekleri meslekleri tercih etmektedirler. (Kuzgun, 2019).

Meslek ya da kariyer seçimini etkileyen faktörleri yetenek, beceri, ilgi, meslek değerleri, yetkinlik beklentisi, risk alma, psikolojik ihtiyaçlar, SED (sosyo-ekonomik düzey), aile ilişkileri, cinsiyet şeklinde sıralamak mümkündür (Pişkin, M. T. D., & Uğurlu O. Y. s. 8, 2007).

Kariyer kararı verirken bireylerin ailelerinden, yakın çevresinden ve öğretmenlerinin yönlendirmelerinden etkilendiği farklı araştırmalarda karşımıza çıkmaktadır. Diğer yandan ekonomik faktörler meslek ve kariyer tercihlerinde önemli bir etkidir. Kişiler seçtikleri mesleğin toplumsal saygınlığını, sürdürülebilirliğini, zaman yönetimini ve ekonomik kazanımlarını göz önüne alarak tercihte bulunurlar. Bu tercihleri yaparken de çevresel ve ekonomik faktörlerin yanında kişisel tercihlerinde etkisi olabilmektedir.

Kariyer tercihlerinde genellikle iki faktörün ön plana çıktığı görülmektedir. İlki sosyal faktör, ikincisi ise psikolojik faktörlerdir.

Sosyal faktör, kişilerin yaşamlarını sürdürdükleri sosyal çevre (aile, arkadaş, okul ortamı ve yaşadıkları yerleşim yeri) kariyer seçimlerine direkt etkiye bulunabilir. Toplum tarafından benimsenen meslek gruplarının kişilerin tercihlerinde yer alması olası bir durumdur. Bazı meslekler bir topluluk tarafından çok değerli ve önemli iken başka bir grup için önemsiz olabilir bu durumda yaşanan topluluğun beğenisi dikkate alınabilmektedir. Kariyer düşüncesinde etkili olan diğer bir unsurda ailenin yapısıdır. Yapılan araştırmalarda eğitim düzeyleri düşük anne babanın çocukları fazla beceri gerektirmeyen mesleklere yöneldiği, yönetici ve daha üst düzey mesleklere sahip anne babalarının çocukları ise profesyonel beceriler gerektiren işleri tercih ettikleri görülmektedir (Can H. 2002, s.166).

Psikolojik faktörler, bireyin kariyer düşüncesini etkileyen faktörleri 4 ana başlıkta açıklanabilir.

Bireyin değer yargıları ve inanç anlayışı; insanlar yaşadıkları toplumda ailesinden ve çevresinden farklı değer yargılarını öğrenir, bunun yanında bir inanç etrafında kendi tutumlarını belirler. Bu tutumlar ve değer yargıları meslek seçiminde kişileri etkiler. Genellikle kişiler yargıları ve inançları konusunda çabuk bir değişime izin vermezler. Bunun sonucunda kariyer düşünceleri şekillenir

Bireyin beklentileri, meslek sahibi kişilerin kariyerlerini etkileyen bir diğer faktör ise kişilerin beklentilerinin karşılanmasıdır. Bu beklentiler maddi ve manevi olabilmektedir. Seçilen mesleğin karşılığında elde edilecek gelir, o mesleğin getireceği popülerlik ve meslekte ilerleyebilme durumları bu beklentilerden bazılarıdır.

Tercih edilen mesleğe dair ifadeler, icra edilecek mesleğin güncel bir meslek mi? yoksa belirli bir süre sonra kaybolmaya yüz tutan bir meslek olması tercihlerde etkili bir olgudur. Gelişen dünyada teknolojik ilerlemelerle beraber bazı meslek gruplarının ortadan kalkması insanlar üzerinde meslek seçimi yaparken negatif bir etkiye sahip olmasını sağladığı görülmektedir.

Bireyin kişiliği, yapılan araştırmalarda bireylerin kişilik özellikleri seçilecek mesleğin belirlenmesinde önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir. İnsanlar kendi kişilik ve yönelimlerine uygun meslekleri tercih etmeye eğilimlidirler (Aytaç, 1997, s.90).

Konuyla ilgili yapılan en önemli araştırma John Holland tarafından geliştirilen ‘Tipolojik Kişilik Kuramı’dır. Bu kurama göre altı değişik kişilik yapısı bulunmaktadır ve bireyler kendi kişilik yapılarına uygun mesleklere yönelirler. Holland’a göre; kişilik yönelimi, kariyer seçiminin yalnızca en iyi belirleyicisi olmayıp, aynı zamanda kişilik ile kariyer arasında iyi bir uyumun bulunması durumunda, bireylerin kariyerlerini değiştirme ihtimalinin çok düşük olduğunu da doğrulamaktadır (Arnold, 1988, Akt. Yener, Ö. Z. E. N. s. 84, 2011)

2.2.3. Kariyer Tercihinde Ailenin Etkileri

Meslek ve kariyer tercihi insanların tüm yaşamını etkileyen önemli bir olgudur. Bu seçimi etkileyen birçok etken vardır; ilgi, yetenek, başarı düzeyleri, ekonomik kazanım, çevresel etkiler ve ailenin yönlendirmeleri gibi. Kuşkusuz bireyin ilk etkilendiği etmen ailedir. Ailenin çocukla ilgili gelişim süreçlerinin her aşamasını bilmesi ilgi ve yeteneklerinin ne yönde olduğunu bilmesi meslek seçiminde kişilere olumlu ya da olumsuz yönlendirmeler yapmaktadır. Aile bireylerinin geçmişten gelen bir meslek olgusuna sahip olduğu durumlarda aile mesleğinin devamı adına çocuklarının da aynı mesleği yapmaları yönünde bir yönlendirme ve eğitim süreci kişilerin mutlu ya da mutsuz olma ihtimali ortaya çıkmaktadır.

Kuzgun (2019) aile faktöründe iki temel unsur olduğunu, ilkinin biyolojik unsur olan ebeveynlerin çocuklarına aktardığı kromozomlar, diğerinin ise çevresel unsurlar olduğunu ve hem kalıtım yoluyla doğuştan gelen gizilgüçler hem de potansiyeli ortaya çıkartan çevresel unsurları oluşturan en fazla paya sahip olan kurumun aile olduğunu belirtmiştir.

Yapılan araştırmalarda anne ve baba mesleklerinin çocukları üzerinde ilk karar verme süreci içinde etkili olduğu, bireyin ileriki yaşlarda yetenek ve ilgisinin getirdiği farklı mesleklerle tanışması kararlarını etkilediği ortaya çıkmıştır. Özellikle cinsiyet bakımından ele alınan meslek seçimlerinde ailelerin kız çocuklarla ilgili daha korumacı davrandığı ve kısıtlayıcı oldukları, erkek çocuklarda ise daha özgürlükçü oldukları sonucuna varılmıştır (Gündüz, Tarhan ve Kılıç, 2014). Kariyer düşüncelerinin küçük yaştan itibaren şekillenmesi için anne ve babanın çocuğun yeteneklerini keşfetmeden belirli düşünceler etrafında hareket etmesi yanlış bir seçimin yapılmasına neden olabilmektedir. Doğru bir karar için aile içi etkileşimin artması ilgi ve yeteneklerin keşfedilmesi ayrıca bireyin tercihlerine saygı duyulan bir aile ortamına gerek duyulmaktadır.

2.2.4. Kariyer Tercihinde Çevrenin Etkileri

İnsanlar yaşadığı sosyal ortamı ve iletişim kurduğu bireyleri kapsayan alanlar çevresel faktörler olarak kariyer seçiminde oldukça önemlidir. “Konuyla ilgili yapılan bir araştırmaya göre, incelenen çalışmalarda aile büyüklerinin meslekleriyle çocuklarının istedikleri meslekleri arasında sıkı bir bağlantı bulunduğunu göstermektedir.” (Can ve Kavuncubaşı, 2002 s.161). Öğrenim görülen yerin sosyo ekonomik düzeyi, ailenin etkileşimde bulunduğu yakın akraba ve aile dostlarının sosyal statüleri kişilerin örnek alabileceği ilk etkenlerdir.

Aile ve arkadaş çevresinin ve okuduğu okulun bulunduğu konumun sosyal yapısı kariyer tercihlerinde öğrencileri etkileyebilir. Örneğin eğitim düzeyi düşük anne babaların çocukları yine anne babalarının meslekleriyle kendilerini bağdaştırabilmektedir. Rol model olarak alınan yakın akrabaların meslekleri öğrencilerin küçük yaşta etkilendikleri meslek olabilmektedir. Ekonomik düzeyleri düşük ailelerin durumu bazı öğrenciler için artı güdülenme sağlayarak daha iyi bir meslek seçimi yapabilmektedirler. Bunun yanında kaliteli eğitim almak isteyen ama

bunun önündeki engelleri aşamayan öğrencilerin kariyer tercihleri değişime uğrayabilmektedir (Genç, G. Kaya, A. ve Genç, M. 2007)

Kişilerin çevreden etkilenmeden kariyer tercihi yapabilmeleri düşük bir ihtimaldir. Yakın çevrenin dayatmacı tutumları ve yönlendirmeleri kişilerin meslek seçiminde etkili olmaktadır. Çevresel faktörlerden diğer bir unsur ise öğretmenlerdir. Eğitim ortamında bireylerin örnek aldığı saygı ve sevgi duyduğu öğretmenlerin öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda tercih yapmalarını sağlaması öğrencilerde güven duygusunu tetiklemekte ve meslek seçiminde başarılı olabileceği düşünülmektedir.

2.2.5. Kariyer Tercihinde Ekonominin Etkileri

İnsanlar yapacakları mesleği, sosyal yaşamda var olma ve kaliteli bir yaşam sürme adına ister. Harcadığı zaman ve emeğin karşılığı olan ücretin kişileri tatmin etmesi ilerleyen dönemlerde işini daha iyi yapmasını ve ilerlemesini adına önemli bir güdüleyicidir. Kariyer tercihinde bulunacak öğrenciler yapmak istedikleri mesleğin karşılığında ne kadar ücret alacaklarını araştırıp bunun sonucunda karar vermeleri ekonomik kaygının ön planda olduğunu ifade eder (Adıgüzel, O. 2008).

Kişiler kariyer tercihinde bulunurken yaşadıkları ülkenin ekonomik düzeyini düşünerek karar verebilmektedirler. Olumlu ekonomiye sahip bir ülkede meslek seçimi zorlayıcı bir olgu olmaktan çıkacağı gibi olumsuz ekonomik durumla karşı karşıya kalan kişiler yüksek ücret alabilecekleri mesleklere yönelmeyi tercih edebilmektedirler. Bunun sonucunda yapılan meslekte mutlu olma ikinci plana atılıp ekonomik kazanım ön plana çıkmaktadır (Anılan, H., Çemrek, F. & Anagün, S. Ş. 2008).

2.3. Lisans Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlar

2.3.1. Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalları

Ülkemizde Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yayınlanan 2022 yılı tercih kılavuzunda özel yetenek sınavı ile öğrenci alan eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği bölümleri ve öğrenci kontenjanları aşağıdaki tablo 2’de ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Tablo 2. Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalları

	Üniversite	Fakülte	Bölüm	Kontenjan
1	Abant İzzet Baysal (Bolu)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	40
2	İbrahim Çeçen (Ağrı)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	40
3	Aksaray	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	20
4	Alaaddin Keykubat (Alanya)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	40
5	Amasya	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	30
6	Atatürk (Erzurum)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	30
7	Adnan Menderes (Aydın)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	30
8	Balıkesir	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	20
9	Binali Yıldırım (Erzincan)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	40
10	Burdur	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	30
11	Celal Bayar (Manisa)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	30
12	Cumhuriyet (Sivas)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	30
13	On Sekiz Mart (Çanakkale)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	25
14	Dokuz Eylül (İzmir)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	30
15	Gazi (Ankara)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	50
16	Gazi Osman Paşa (Tokat)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	25
17	Giresun	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	20
18	Hacı Bektaş-ı Veli (Niğde)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	40
19	Hakkâri	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	30
20	Harran (Şanlıurfa)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	40
21	İnönü (Malatya)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	40
22	Kafkas (Kars)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	30
23	Kastamonu	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	20
24	Marmara (İstanbul)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	40
25	Muğla	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	25
26	Necmettin Erbakan (Konya)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	40

27	Ömer Halis Demir (Niğde)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	40
28	On Dokuz Mayıs (Samsun)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	20
29	Pamukkale (Denizli)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	30
30	Trabzon	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	40
31	Trakya (Edirne)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	20
32	Uludağ (Bursa)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	40
33	Yüzüncü Yıl (Van)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği	30
34	Aydın (İstanbul) Özel	Eğitim	Müzik Öğretmenliği (Burslu) Müzik Öğretmenliği (%50)	6 34
35	Sabahattin Zaim (İstanbul) Özel	Eğitim	Müzik Öğretmenliği (Burslu) Müzik Öğretmenliği (%50)	10 20
36	Doğu Akdeniz (KKTC) Özel	Eğitim	Müzik Öğretmenliği (Ücretli) Müzik Öğretmenliği (Burslu)	4 12
37	Girne Amerikan (KKTC) Özel	Eğitim	Müzik Öğretmenliği (Burslu)	20
38	Yakın Doğu (KKTC)	Eğitim	Müzik Öğretmenliği (Burslu) Müzik Öğretmenliği (%50)	3 17
39	Nahçıvan Devlet Üniversitesi	Güzel Sanatlar	Müzik Öğretmenliği (Ücretli)	2

Tablo 2 incelendiğinde Türkiye’de devlet üniversitelerine bağlı 33 farklı eğitim fakültesi müzik öğretmenliği bölümü bulunmakta ve toplam kontenjanları 1045 kişi olduğu görülmektedir. Bunların dışında özel üniversitelere bağlı 5 eğitim fakültesi müzik öğretmenliği bölümü bulunmakta ve toplam 78 kişilik kontenjanlarının olduğu görülmektedir.

2.3.2. Türk Müziği Devlet Konservatuvarı

Türk Müziği Devlet Konservatuvarları (TMDK) adından da anlaşılacağı üzere geleneksel müziğimizin tarihsel gelişimi, icra boyutu, çalgısal bakım onarım ve yapım, repertuvar ve nazariyat konuları üzerine eğitim veren kurumlardır. Aşağıdaki tablo 3’te ülkemizde mevcut TMDK’ rı bölümleri ve kontenjanları alfabetik sıralamayla verilmiştir.

Tablo 3. Türk Müziği Devlet Konservatuvarları Bölümleri ve Kontenjan Sayıları

	Üniversite	Fakülte	Bölüm	Kontenjan
1	Ankara Hacı Bayram Veli	Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Çalgı Eğitimi Müzikoloji Ses Eğitimi	25 25 25
2	Ankara Yıldırım Beyazıt	Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	Türk Din Musikisi Türk Müziği	35 15
3	Atatürk (Erzurum)	Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	Türk Halk Müziği Türk Sanat Müziği	25 25
4	Mehmet Akif Ersoy (Burdur)	Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Müzik Müzik Teknolojisi Türk Halk Oyunları	30 40 40
5	Dicle (Diyarbakır)	Devlet Konservatuvarı	Ses Eğitimi Türk Halk Oyunları Türk Halk Müziği	20 30 20
6	Ege (İzmir)	Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	Çalgı Yapım ve Onarımı Ses Eğitimi Türk Halk Oyunları Türk Müziği	15 26 34 70
7	Fırat (Elâzığ)	Devlet Konservatuvarı	Türk Müziği	25
8	Gaziantep	Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	Ses Eğitimi Türk Halk Oyunları Türk Müziği	35 25 35
9	Giresun	Devlet Konservatuvarı	Müzik Türk Halk Oyunları	20 30
10	Harran (Şanlıurfa)	Devlet Konservatuvarı	Geleneksel Çalgılar	15
11	Mustafa Kemal (Hatay)	Devlet Konservatuvarı	Türk Müziği	30
12	İnönü (Malatya)	Devlet Konservatuvarı	Türk Halk Müziği	25
13	İstanbul Teknik	Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	Bestecilik Çalgı Eğitimi Müzik Teknolojileri Müzik Teorisi Müzikoloji Ses Eğitimi Türk Halk Oyunları	10 30 20 20 20 30 50
14	Necmettin Erbakan (Konya)	Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Çalgı Eğitimi Ses Eğitimi	20 20
15	Ömer Halis Demir (Niğde)	Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	Müzikoloji Türk Müziği	20 30
16	Cumhuriyet (Sivas)	Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Türk Müziği	20
17	Namık Kemal (Tekirdağ)	Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Çalgı Eğitimi	20
18	Yüzüncü Yıl (Van)	Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Türk Halk Müziği Türk Halk Oyunları	40 30
19	Haliç (İstanbul) Özel	Konservatuvar	Türk Musikisi (Burslu) Türk Musikisi (%50 İndirimli)	5 28
20	Maltepe (İstanbul) Özel	Konservatuvar	Türk Halk Müziği (Ücretli) Türk halk Müziği (Burslu) Türk Halk Müziği (%25) Üflemeli ve Vurmali Çalgılar (Ücretli) Üflemeli ve Vurmali Çalgılar (Burslu) Üflemeli ve Vurmali Çalgılar (%25)	8 3 10 8 3 9

Tablo 3 incelendiğinde, Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarında (TMDK) Çalgı Eğitimi, Ses Eğitimi, Müzikoloji, Müzik, Müzik Teknolojileri, Bestecilik, Müzik

Teorisi, Türk Müziği, Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Türk Halk Oyunları, Çalgı Yapım ve Onarım ve Türk Din Musikisi bölümleri olduğu görülmektedir.

2.3.2.1. Çalgı Eğitimi Bölümü

Adından da anlaşılacağı gibi TMDK' larda Geleneksel Türk Müziği çalgıları (Ud, Kanun, Tambur, Cümbüş, Bağlama, Ney, Kaval, Kemençe, Kabak Kemane ve Vurmalı çalgılar) üzerine eğitim veren bölümlerdir.

Çalgı bölümleri müzik eğitiminin en önemli boyutlarından biridir. Enstrüman eğitimi temelde; çalgıyı öğrenmeyi, kullanabilmeyi ve enstrümanı öğretebilme aşamalarını öğreten bir yapıya sahiptir (Aktürk Z. & Yıldız, G. 2021, s. 3).

2.3.2.2. Ses Eğitimi Bölümü

Geleneksel Türk Müziği ses eğitimi, Klasik Türk Müziğinin makam, usül ve ritmik yapılarının çeşitliliğini ses icracısına öğreten ve geliştiren ayrıca Türk Halk Müziğinin dizi, ağız, şive, ritim ve yöre kavramlarının öğretildiği bölümleridir.

2.3.2.3. Çalgı Bakım Yapım ve Onarım Bölümü

Dünyada önemli bir yere sahip çalgı bakım onarım bölümleri ülkemizde son zamanlarda ciddi biçimde ele alınmış ve bölümler farklı üniversitelerde açılmaya başlanmıştır. Ülkemizde iki farklı üniversitede çalgı bakım onarım bölümleri bulunmaktadır. Bu bölümlere de öğrenciler özel yetenek sınavı ile alınmaktadır. Yetenek sınavlarında diğer bölümlerde uygulanan işitme sınavlarının yanında teknik resim ve verilen ağaca şekil verme gibi sınav türleri de mevcuttur.

2.3.2.4. Türk Halk Müziği Bölümü

Geleneksel Halk müziğimizin tarihi, makam yapısı, ritim ve yöresel özelliklerinin yanında repertuar bilgisi üzerine eğitim veren bölümlerdir. 2022 yılında yayınlanan ÖSYM tercih kılavuzuna göre Türk Halk Müziği (THM) bölümleri toplamda beş farklı ilde eğitim vermektedir. Mezunlarının önünde farklı seçenekler vardır; okul süresi veya daha sonrasında öğretmenlik mesleği için gerekli olan formasyon eğitimini alarak devlet ya da özel eğitim kurumlarında müzik öğretmeni, Türkiye Radyo ve Televizyon (TRT) kurumuna bağlı resmi THM korolarında kadrolu ya da sözleşmeli olarak görev alabilmektedirler.

2.3.2.5. Türk Sanat Müziği Bölümleri

Geleneksel Türk müziğimizin tarihi, makam yapısı, usûl ve nazariyat özelliklerinin yanında repertuar bilgisi üzerine eğitim veren bölümlerdir. 2022 yılında yayınlanan ÖSYM tercih kılavuzuna göre Türk Sanat Müziği (TSM) ve Türk Müziği bölümleri (TM) toplamda altı farklı ilde eğitim vermektedir. Mezunlarının önünde farklı seçenekler vardır; okul süresi veya daha sonrasında öğretmenlik mesleği için gerekli olan formasyon eğitimini alarak devlet ya da özel eğitim kurumlarında müzik öğretmeni, Türkiye Radyo ve Televizyon (TRT) kurumuna bağlı resmi TSM korolarında kadrolu ya da sözleşmeli olarak görev alabilmektedirler.

2.3.2.6. Türk Halk Oyunları Bölümü

Türk halk oyunları geçmişten günümüze birçok farklı yörenin kendi içinde geliştirdiği farklı dans figürleriyle, ritmik farklılıklarıyla, yöresel kıyafet ve kültür özelliklerini yansıttığı bir olgudur. Halk oyunları bölümleri Türkiye ve Türk Cumhuriyetlerinin halk danslarını inceleyen ve bu dansların koreografik özelliklerini aktaran bölümlerdir.

Bu bölümden mezun olanlar genel anlamda eğitim kurumlarında halk dansları öğretmenliği yapabilecekleri gibi öğretmenlik formasyon sertifikasına sahip kişiler de müzik öğretmenliği görevini yapabilmektedirler.

2.3.3. Devlet Konservatuvarı

Türkiye’de Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yayınlanan 2022 yılı tercih kılavuzunda özel yetenek sınavı ile öğrenci alan devlet konservatuvarları aşağıda tablo 4’te alfabetik sırayla verilmiştir. Toplam yirmi bir üniversitede eğitim öğretim faaliyeti yürüten bu konservatuvarlarda batı müziği formları ve bölümleri bulunmaktadır

Tablo 4. Devlet Konservatuvarları Bölümleri ve Kontenjan Sayıları

	Üniversite	Fakülte	Bölüm	Kontenjan
1	Adıyaman	Devlet Konservatuvarı	Müzikoloji	25
2	Kocatepe (Afyon)	Devlet Konservatuvarı	Koro Opera Piyano Türk Halk Müziği Koro Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Türk Sanat Müziği Türk Sanat Müziği Ses Eğitimi Yaylı Çalgılar	5 5 10 10 10 20 20 15
3	Akdeniz (Antalya)	Devlet Konservatuvarı	Bale Oyunculuk Piyano, Arp ve Gitar Türk Halk Müziği Türk Sanat Müziği Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Yaylı Çalgılar	5 10 4 10 10 7 15
4	Anadolu (Eskişehir)	Devlet Konservatuvarı	Arp Çalgı Yapımı ve Onarımı Gitar Müzikoloji Opera Piyano Tiyatro Türk Müziği Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Yaylı Çalgılar	2 5 4 16 11 10 20 15 22 11
5	Ankara Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Bestecilik Flüt Keman Kontrbas Modern Dans Piyano Şan Viyola Viyolonsel	5 5 10 10 10 10 20 5 5
6	Adnan Menderes (Aydın)	Devlet Konservatuvarı	Geleneksel Türk Müziği Piyano Yaylı Çalgılar	30 5 10
7	On Sekiz Mart (Çanakkale)	Devlet Konservatuvarı	Çalgı Eğitimi	20
8	Çukurova (Adana)	Devlet Konservatuvarı	Opera Oyunculuk Piyano Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Yaylı Çalgılar	20 12 10 10 10

9	Dokuz Eylül (İzmir)	Devlet Konservatuvarı	Bale Bestecilik ve Orkestra Şefliği Opera Piyano Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Yaylı Çalgılar	15 5 16 4 20 15
10	Hacettepe (Ankara)	Ankara Devlet Konservatuvarı	Bale Bando Şefliği Bestecilik Caz Gitar Müzikoloji Opera Oyunculuk Piyano Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Yaylı Çalgılar	35 8 5 10 4 10 15 15 7 17 19
11	İskenderun Teknik	Devlet konservatuvarı	Müzik	35
12	İstanbul Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Arp Bale Bestecilik Caz Etnomüzikoloji Fagot Flüt Gitar Keman Klarnet Kontrbas Korno Müzikal Tiyatro Obua Opera Osmanlı Dönemi Karşılaştırmalı Müzik Oyunculuk Piyano Saksafon Trombon Trompet Tuba Türk Müziği Viyola Viyolonsel Vurmalı Çalgılar	3 6 5 20 10 4 4 8 10 4 4 4 15 5 10 10 15 10 4 4 4 3 20 6 6 7 4
13	Kafkas (Kars)	Devlet Konservatuvarı	Geleneksel Türk Müziği Piyano, Arp ve Gitar Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Yaylı Çalgılar	40 10 5 5

14	Kocaeli	Devlet Konservatuvarı	Bestecilik Flüt Geleneksel Türk Müziği Gitar Keman Klarnet Kontrbas Müzikoloji Piyano Trombon Türk Halk Müziği Viyola Viyolonsel	5 5 20 6 6 6 5 20 6 3 20 5 5
15	Mersin Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Kompozisyon ve Orkestra Şefliği Piyano Şan Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Yaylı Çalgılar	5 9 10 12 13
16	Mimar Sinan (İstanbul)	Devlet Konservatuvarı	Bale Bestecilik ve Orkestra Şefliği Modern Dans Müzikoloji Opera Piyano, Arp ve Gitar Tiyatro Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Yaylı Çalgılar	30 10 30 40 15 20 15 16 20
17	On Dokuz Mayıs (Samsun)	Devlet Konservatuvarı	Geleneksel Türk Müziği Gitar Müzikoloji Piyano Türk Sanat Müziği	20 5 30 5 20
18	Sakarya	Devlet Konservatuvarı	Çalgı Eğitimi Müzikoloji Ses Eğitimi Türk Halk Oyunları	20 20 20 25 25
19	Trabzon	Devlet Konservatuvarı	Müzik Müzik Teorisi Müzikoloji Sahne Sanatları	40 20 10 15
20	Trakya (Edirne)	Devlet Konservatuvarı	Piyano Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Yaylı Çalgılar	20 20 20
21	Uludağ (Bursa)	Devlet Konservatuvarı	Bestecilik ve Orkestra Şefliği Piyano Türk Müziği Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Yaylı Çalgılar	3 5 10 7 20

2.3.4. Güzel Sanatlar Fakültesi

Tablo 5’ te verilen bilgiler incelendiğinde Türkiye’de 22 adet Güzel Sanatlar Fakültesi bulunduğu görülmektedir. Bun fakültelere bağlı olarak; Müzik, Müzikoloji, Müzik Teknolojileri, Türk Musikisi, Türk Halk Oyunları ve Sahne Sanatları bölümleri bulunmaktadır.

Tablo 5. Güzel Sanatlar Fakültesine Bağlı Müzik Bölümleri ve Kontenjan Sayıları

	Üniversite	Fakülte	Bölüm	Kontenjan
1	Akdeniz (Antalya)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzik	20
2	Ardahan	Güzel Sanatlar Fakültesi	Türk Halk Oyunları Türk Müziği	30 30
3	Atatürk (Erzurum)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzikoloji Sahne Sanatları	40 30
4	Batman	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzik	25
5	İzzet Baysal (Bolu)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzikoloji	30
6	Dokuz Eylül (İzmir)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzik Teknolojisi Müzikoloji	17 17
7	Erciyes (Kayseri)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzik	25
8	Giresun (Görele)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzik	25
9	Haliç (İstanbul)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Türk Musikisi	50
10	Iğdır	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzikoloji	30
11	İnönü (Malatya)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzik Teknolojisi Müzikoloji	20 20
12	Demokrasi (İzmir)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzikoloji	40
13	Sütçü İmam (Kahramanmaraş)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzik	30
14	Kastamonu	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzikoloji	30
15	Kırıkkale	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzikoloji	35
17	Ahi Evran (Kırşehir)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzik	40
18	Kocaeli	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzikoloji	15
19	Marmara (İstanbul)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzik	30
20	Hacı Bektaş 1 Veli (Nevşehir)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzik Müzik (İÖ) *	25 25
21	Süleyman Demirel (Isparta)	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzikoloji	20
22	Şırnak	Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzik	40

2.3.5. Güzel Sanatlar Müzik, Mimarlık ve Sahne Sanatları Fakültelerine Bağlı Bölümler

Tablo 6 incelendiğinde Türkiye’de 5 adet Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, 4 adet Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi ve 6 adet Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakülteleri olduğu görülmektedir. Bu fakültelere bağlı olarak; Müzik Teknolojileri, Müzik, Müzikoloji, Oyunculuk, Müzik Performansları, Türk Halk ve Sanat Müziği, Ses Sanatları Tasarım, Müzik Toplulukları ve Türk Müziği bölümleri bulunmaktadır.

Tablo 6. Güzel Sanatlar Müzik, Tasarım, Mimarlık ve Sahne Sanatları Fakülteleri Bölüm ve Kontenjan Sayıları.

	Üniversite	Fakülte	Bölüm	Kontenjan
1	Karatekin (Çankırı)	Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Müzik Teknolojisi	15
2	Düzce	Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Türk Müziği	20
3	Hitit (Çorum)	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Müzik	30
4	İnönü (Malatya)	Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	Müzik Teknolojisi Müzikoloji	20 20
5	Medeniyet (İstanbul)	Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Türk Musikisi	20
6	Karabük (Safranbolu)	Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	Müzik Türk Halk Müziği Türk Sanat Müziği	30 20 20
7	Kastamonu	Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	Müzikoloji	30
8	Turgut Özal (Malatya)	Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Müzik	20
9	Celal Bayar (Manisa)	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Müzik	20
10	Munzur (Tunceli)	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Müzik	40
11	Ordu	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	Müzikoloji Oyunculuk Türk Müziği	30 10 40
12	Korkut Ata (Osmaniye)	Mimarlık, Tasarım ve Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzik	25

13	Pamukkale (Denizli)	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	Müzik Performansları	20
14	Sinop	Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	Müzikoloji	30
15	Yıldız Teknik (İstanbul)	Sanat ve Tasarım Fakültesi	Müzik Toplulukları Ses Sanatları Tasarımı	40 20
16	İhsan Doğramacı (İstanbul) Özel	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Müzik (Ücretli) Müzik (Burslu)	17 3
17	Medipol (İstanbul) Özel	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Türk Müziği (Burslu) Türk Müziği (%50)	4 21
18	Topkapı (İstanbul) Özel	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Müzik (Burslu) Müzik (%50)	6 34
19	Yaşar (İzmir) Özel	Sanat ve Tasarım Fakültesi	Müzik (Ücretli) Müzik (Burslu) Müzik (%50)	3 3 17

2.3.6. Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesine Bağlı Müzik Bölümleri (Ankara)

Güzel Sanatlar ve Müzik üniversitesi 01.07.2017 tarihli 30111 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 7033 sayılı kanunla kurulmuştur. Bünyesinde üç farklı fakülte bir enstitü bir de yüksekokul bulunmaktadır.

Tablo 7. Güzel Sanatlar ve Müzik Üniversitesi Bölümleri ve Kontenjan Sayıları

	Fakülte	Bölüm	Kontenjan
1	İcra Sanatları Fakültesi	Çalgı Eğitimi Kompozisyon Ses Eğitimi	80 15 30
2	Müzik Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi	Müzik Teknolojisi Müzik Teorisi Müzikoloji	20 20 20
3	Müzik ve Güzel Sanatlar Fakültesi	Müzik Öğretmenliği	40

Tablo 7 incelendiğinde İcra Sanatları Fakültesinde çalgı eğitimi, kompozisyon ve ses eğitimi bölümleri olduğu, Müzik Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesinde; müzik

teknolojisi, müzik teorisi ve müzikoloji bölümleri olduğu ve Müzik ve Güzel Sanatlar Fakültesinde ise müzik öğretmenliği bölümü olduğu görülmektedir.

2.4. İlgili Yayın ve Araştırmalar

2.4.1. Tezler

Derya Yazıcı (2016) “Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Alan Dışı Ders Başarılarının incelenmesi (Nevid Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi Örneği)” adlı yüksek lisans tez çalışmasında, güzel sanatlar lisesinde eğitim gören resim ve müzik bölümü öğrencilerinin genel kültür derslerindeki başarılarını incelemek, amacıyla yapılmıştır. Genel kültür derslerinin başarısı bu tür liselerde okuyan öğrenciler için lisans kariyerlerinde etkili bir durum olduğundan araştırmamızla benzer bir yön içermektedir.

Çağlar Araz (2019) “Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Mesleki Olgunluk Düzeyleri ve Ailelerin Meslek Seçimlerine Etkisinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezi çalışmasında, bu tür okullarda okuyan öğrencilerin mesleki doygunluk düzeyleri ve kariyer tercihlerinde ailenin etkisi araştırılmıştır. Ailenin meslek seçimine etkileri bu araştırmada da alt problem olarak belirlenen faktörlerle benzerlik gösterdiği ve kişisel tercihler ile ekonomik nedenlerin etkilerinin araştırılmasıyla bu araştırmadan farklı olduğu görülmektedir.

Bulut, D., & Hüseyin Tan (2016) “Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi” adlı çalışmasında, Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını incelenmiştir. Müzik öğretmenliği dışında tercih edilecek bölümlerinde detaylı incelendiği çalışmamızın bu yönüyle bahsi geçen çalışmadan farklı olduğu görülmektedir.

Arzu Öztürk (2003) “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesindeki Öğrencilerin Eğitim Programlarını Değerlendirmeleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları” adlı yüksek lisans çalışmasında, uygulanmakta olan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümü programının etkinliğini öğrenci Görüşleri doğrultusunda değerlendirmek ve öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik düşüncelerini tespit etmektir.

Gürkan Güleç (2007) “Anadolu güzel sanatlar liseleri müzik bölümü öğrencilerinin alanları ile ilgili yükseköğretim kurumlarını tercihlerinde etkili olan faktörlerin öğretmen ve öğrenci boyutunda değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans çalışmasında, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin bu okullardan mezun olduktan sonra, alanlarıyla ilgili öğrenim görecekları yükseköğretim kurumları tercihlerini etkileyen faktörleri öğretmen ve öğrencilerin bakış açılarıyla değerlendirmek üzere yapılmış bir çalışmadır. Lisans kariyer düşüncelerini etkileyen faktörlerin araştırıldığı bu çalışmamız aile ve yakın çevre, kişisel tercihler ve ekonomik nedenlerin etkilerinin ne derece etkili olduğunu belirlemek amacıyla bu çalışmadan farklı olduğu görülmektedir.

Fatma Funda Koç (2009) “Lise Öğrencilerinin Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi” adlı doktora tezinde, Kariyer Düşünceleri Envanterinde (Career Thoughts Inventory) uyarlayarak lise öğrencilerinin kariyer düşüncelerini etkileyen faktörlerin bulunmasını amaçlamıştır. Normal liseler için yapılan bu çalışma incelenmiş benzer yönlerin olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmadan farklı olarak Güzel Sanatlar Liseleri için bu çalışma yapılmıştır.

Kamil Yelken (2008), “Orta Öğretim Son Sınıf Öğrencilerinin Üniversite Tercihlerini Ve Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler” adlı yüksek lisans tezinde, meslek seçimi, meslek seçimini etkileyen faktörler, mesleki gelişim evreleri, bireysel niteliklerin meslek seçimindeki önemi, mesleğe yönlendirme, mesleki rehberlik ve mesleki rehberlikte danışma hizmetleri üzerinde durulmuş, kuramsal çerçevesi ile birlikte açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışmamızla benzer yönleri olan bu çalışma ile farklı olarak aile ve yakın çevre, kişisel tercihler ve ekonomik faktörler incelenmiştir.

2.4.2. Makale ve Bildiriler

Zühal Dinç Altun, Fatma Gül Uzuner (2017) “Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Üniversite Kavramına Yönelik Metaforik Algıları” adlı makalede, güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin üniversite kavramına yönelik metaforik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Hasan ve Şebnem Şankır (2019) “Öğrencilerin Kariyer Tercihi Olarak Sanata Yönelmelerinde Aile ve Öğretmenlerin Rolü: Güzel Sanatlar Lisesi Örneği” adlı

makalede, öğrencilerin sanat yönelimlerini (sanat branşı ve okul tercih etme kararları) etkileyen ana faktörler ile bu faktörlerden aile ve öğretmenlerin sanat alanında var olmayı seçen öznelere oryantasyonlarına yönelik etkilerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmanın nicel verileri öğrencilerin sanat lisesi ve sanat branş seçimlerine etki eden ana faktörleri ortaya koymaktadır.

Levent Değirmencioglu (2022) “Çalgı Seçiminin Kariyer Kaygısı Üzerindeki Etkilerine Yönelik Bir İnceleme (Kayseri Güzel Sanatlar Lisesi)” adlı makalede, Kayseri Güzel Sanatlar Lisesi (GSL) müzik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin, kariyer ile ilgili kaygı durumlarının Batı ve Türk müziği alanlarındaki “çalgı seçimi” değişkeni üzerinden incelenmesi amaçlanmıştır.

Kemal Öztemel (2013) “Lise Öğrencilerinin Kariyer Karar Verme Güçlüklerinin Yordayıcıları Olarak Algılanan Sosyal Destek ve Cinsiyet” adlı makalede öğrencilerinin aile, arkadaş ve öğretmenlerden algıladıkları sosyal destek ve cinsiyetlerinin birlikte kariyer karar verme güçlüklerini yordayıp yordamadığını incelemiştir. Çalışmamızla benzer yönü aile ve yakın çevrenin kariyere etkisinin araştırılmasıdır.

Pişkin, M. T. D., & Oya Uğurlu (2007), “Kariyer Değerleri: Lise Öğrencileri’nin Kariyer Değerleri Üzerine Bir Araştırma” isimli dönem projesi çalışmasında, lise öğrencilerinin en önem verdikleri kariyer değerlerinin neler olduğunun açığa çıkarılması amacıyla yapılan bu çalışma ekonomik faktörlerin, toplumsal saygınlığın ve anne babanın meslek seçimine katkılarını ortaya koymuştur.

Onur Hasan Özgün, Doğan A. & Demir R. (2016) (Kariyer Belirlemeye İlişkin Özyeterliliğin (Career Decision Selfefficacy) Lise ve Üniversite Öğrencileri Açısından İncelenmesi” başlığı adı ile yazdığı makalesinde, lise ve üniversite öğrencilerinin kariyer belirlemede özyeterlilik açısından farklılıklarının olup olmadığını ve sosyo demografik özelliklerine göre farklılıkların olup olmadığını araştırmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi ile ilgili bilgilere yer verilerek, araştırmanın modeli, verilerin nasıl elde edildiği, verilerin toplanması ve verilerin analizlerine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Çalışma nicel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. “Nicel araştırma bir olguyu açıklayabilmek için birbirinden farklı varsayımlar geliştirerek, bu varsayımları test etmektedir. Bu süreçte sayısal verilerin elde edilmesi gerekmektedir. Elde edilen sayısal verilerin anlamsal açıdan dönüştürülerek yorumlanabilir hale getirilmesi sağlanmaktadır” (Coyne, 1997 Akt. Bekman M. 2022 s. 248). Araştırmada Akdeniz bölgesini temsil eden illerde bulunan güzel sanatlar liselerinde öğrenim gören müzik bölümü 12.sınıf öğrencilerinin lisans kariyer düşüncelerini etkileyen faktörleri tespit etmek amacıyla geliştirilmiş ölçekte seçeneklerin belirli bir puanlama sistemi ile analiz edilmesi nedeniyle nicel araştırma yöntemlerinden faydalanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada tarama modeli kullanılmıştır “Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, genel bir yargıda bulunmak için, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup ya da örneklem üzerinde yapılan taramadır” (Karasar, 2005, s.79). Tarama modelleri, bir grubun özelliklerinin belirlenmesi için yapılan çalışmalardır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009, s.16). Aynı zamanda “Tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır”. (Karasar, 2006, s.77). Literatürden elde edilen bilgiler doğrultusunda yapılan bu çalışmada da evrenden alınan bir örneklem grubu üzerinde çalışılması, o grubun özelliklerini belirliyor olması ve halen var olan bir durumu ortaya koyması nedeniyle tarama modelinden yararlanılması uygun görülmüştür. Bu amaç doğrultusunda çalışma Akdeniz bölgesi GSL’ de öğrenim gören müzik bölümü 12.sınıf öğrencilerinin lisans kariyer düşüncelerini etkileyen faktörler incelenmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Türkiye’de Akdeniz bölgesini temsil eden Güzel Sanatlar Liselerinde (GSL) öğrenim gören müzik bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Akdeniz bölgesini temsil eden 8 il bulunmaktadır bunlar; Adana, Antalya, Burdur, Hatay, Isparta, Mersin, Osmaniye ve Kahramanmaraş’ tır. Yapılan araştırma sonucunda Antalya iline bağlı Alanya ilçesinde de bir GSL’nin bulunduğu bunun dışında diğer illerde ise yalnızca bir tane GSL’nin bulunduğu tespit edilmiştir. Araştırma örnekleminde bulunan Kahramanmaraş GSL’ den herhangi bir veri elde edilememiştir bu nedenle 7 ilde bulunan toplam 8 GSL’de çalışma yürütülmüştür.

Araştırmanın örneklem grubunu Akdeniz bölgesinde bulunan Adana Çukurova GSL, Antalya ATSO GSL, Antalya Alanya Türkler GSL, Burdur GSL, Hatay Bedii Sabuncu GSL, Isparta GSL, Mersin Nevid Kodallı GSL ve Osmaniye Abdurrahman Keskiner GSL’de eğitim gören 12. sınıf müzik bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Akdeniz bölgesinde bulunan 8 GSL’de 196 öğrenci olduğu tespit edilmiş ve 106 öğrenciden ölçeğe yanıtlar alınmıştır. Tablo 3.2 ’de Akdeniz bölgesindeki GSL’nin bulunduğu il/ilçe, GSL isimleri ve ölçek sorularını yanıtlayan 12. Sınıf müzik bölümü öğrencilerinin sayısına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 8. Akdeniz Bölgesinde Bulunan GSL 12. Sınıf müzik bölümü öğrencilerinin sayısına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

İl /İlçe	Okul Adı	Örneklem sayısı	f	%
Adana	Çukurova GSL	16	106	14,15
Antalya	ATSO GSL	22	106	22,64
Antalya/Alanya	Türkler GSL	9	106	7,54
Burdur	Burdur GSL	8	106	7,54
Hatay	Bedii Sabuncu GSL	21	106	19,81
Isparta	Isparta GSL	10	106	9,43
Mersin	Nevid Kodallı GSL	10	106	9,43
Osmaniye	Abdurrahman Keskiner GSL	10	106	9,43
Toplam		106		100

Tablo 8 İncelendiğinde Akdeniz Bölgesini temsil eden 7 İlde de GSL' ler bulunmaktadır. Antalya İline bağlı olarak 2 tane GSL olması nedeniyle Akdeniz Bölgesinde toplam 9 GSL bulunmaktadır. 12. Sınıf Müzik bölümü öğrencilerinden 22'si Antalya ATSO GSL' den, 21'i Hatay Bedii Sabuncu GSL' den 16'sı Adana Çukurova GSL' den, 10'u Isparta GSL' den, 10'u Mersin Nevid Kodallı GSL' den, 10'u Osmaniye GSL' den, 8'i Antalya Türkler GSL' den, 9'i Burdur GSL' den araştırmaya katılmıştır.

Araştırmaya katılan Örneklem grubunun demografik özelliklerinden oluşan bilgiler tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9. Araştırma Örneklemine Demografik Özelliklerine İlişkin Yüzde ve Frekans Dağılımları

		f	%
Cinsiyet	Kız	71	67
	Erkek	35	33
Ana Çalgı	Viyola	14	13
	Çello	16	15
	Bağlama & Gitar & Ud	31	30
	Keman	24	23
	Diğer	21	19
Yaşanılan Yer	Aile Yanı	86	82
	Yurt	15	13
	Diğer	5	5
Anne Baba Durumu	Birlikte	85	81
	Ayrı	21	19
Anne Eğitim Durumu	Lise ve Altı	82	78
	Lisans ve Lisansüstü	24	22
Baba Eğitim Durumu	Lise ve Altı	88	84
	Lisans ve Lisansüstü	18	16
Aile Gelir Düzeyi	2 Bin ile 4 Bin TL	36	34
	4 Bin ile 6 Bin TL	25	24
	6 Bin ile 8 Bin TL	15	13
	8 Bin ile 10 Bin TL	17	16
	10000 TL ve üzeri	13	13
Lise Şehrinde Lisans	Evet	35	35
	Hayır	68	65
Toplam		106	100

Tablo 9 incelendiğinde araştırma örnekleminin kişisel bilgi sorularına verdikleri cevapların dağılımlarına yer verilmiştir bu kapsamda araştırma örnekleminin 71'i (%67) kız, 34'ü (%33) ise erkek olmaktadır. Öğrencilerin çaldıkları ana çalgılar ise şu şekilde dağılım göstermekte; 14 (%13) öğrenci viyola çalmakta, 16 (%15) öğrenci çello, 31 (%30) öğrenci bağlama, gitar veya ud, 24 (%23) öğrenci keman çalmakta ve son olarak da 20 (%19) öğrenci ise diğer olarak kategorilendirilen çalgılar çalmaktadır.

Öğrencilerin yaşadıkları yer değişkenine verdikleri cevaplar ise şu şekilde dağılım göstermekte; 86 (%82) öğrenci aile yanında, 14 (%13) öğrenci yurttta ve 5 (%5) öğrenci ise diğer olarak sınıflandırılan yerlerde yaşamaktadır. Örneklemin anne ve baba durumu şu şekilde dağılım göstermekte; 85 (%81) öğrencilerin anne ve babası birlikte, 20 (%19) öğrencinin anne babası ise ayrı olmaktadır.

Öğrencilerin anne eğitim durumu şu şekilde dağılmakta; 82 (%78) anne lise ve altında eğitim düzeyine sahip olmakta, 23 (%22) anne ise lisans ve lisansüstü düzeyinde eğitim düzeyine sahip olmaktadır. Öğrencilerin babaları ise; 88 (%84) baba lise ve altında eğitime sahip olmakta, 17 (%16) baba ise lisans ve lisansüstü düzeyde eğitim düzeyine sahip olmaktadır.

Öğrencilerin aile gelir düzeyi şu şekilde dağılım göstermekte; 36 (%34) öğrencinin ailesi aylık 2000 – 4000 TL arasında bir gelire, 25 (%24) öğrencinin ailesi aylık 4001 – 6000 TL arası bir gelire, 14 (%13) Öğrencilerin ailesi aylık 6001 – 8000 TL arası bir gelire, 17 (%16) öğrencilerin ailesi aylık 8001 – 10000 TL arası bir gelire ve son olarak da 13 (%13) öğrencilerin ailesi aylık 10001 TL ve üzerinde bir aylık gelire sahip olmaktadır.

Son olarak da öğrencilerin liseyi okudukları şehirde lisans eğitimi almak istemelerinin sorgulandığı değişkene verilen cevaplar şu şekilde gerçekleşmiş; 35 (%35) öğrenci evet cevabını verirken, 68 (%65) öğrenci ise hayır cevabını vermiştir

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerini elde etmek amacıyla daha önce yapılan lisans kariyer düşüncelerini etkileyen faktörlerin incelendiği bilimsel araştırmalar taranmış ve bu çalışmalarda genellikle veri toplama aracının Likert tipi beşli ölçekler olarak

kullanıldığı tespit edilmiştir (Gündoğan, A. 2016), (Akkoç, F. F. (2009). Yapılan literatür çalışmasında ortaöğretimde öğrenim gören 12. Sınıf öğrencilerinin kariyer düşüncelerini etkileyen faktörlere yönelik uygulanan ölçeklerin sanat okulları dışında eğitim veren okullara yönelik olduğu ve GSL’ ye yönelik geliştirilmiş bir ölçeğin olmadığı ya da uyarlanmadığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda GSL Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörler Ölçeği (KDEFÖ) başlığı ile bir ölçek geliştirme çalışması yapılmasına karar verilmiştir.

Ölçek maddelerinin oluşturulmasında öncelikle Antalya Ticaret ve Sanayi Odası GSL’ de eğitim gören 12. Sınıf müzik bölümü öğrencilerine kariyer kavramı ve bu kavramla ilgili olarak öğrencilerin düşünceleri alınmıştır. Araştırmacı ve danışmanı tarafından GSL’ den mezun olacak öğrencilerin ne tür lisans tercihleri yapacakları ve bunları seçerken nelere dikkat edecekleriyle ilgili 30 farklı madde hazırlanmış, soruların kolay ve anlaşılır olması için gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca konuya ilişkin Sampson, Peterson, Lenz, Reardon ve Saunders (Sampson ve diğer., 1996, Akt. Akkoç F.F. 2009 s. 94) tarafından geliştirilmiş “Kariyer Düşünceleri Envanteri” incelenmiştir. Maddelere ilişkin uzman Görüşleri alınmasının ardından ölçek maddeleri hazırlanarak küçük bir gruba uygulanmış ve faktör analizi sonucunda maddeler 20 soruluk Likert tipi ölçek için düzenlenmiştir. Belli bir puanlama sistemiyle ölçekte ifadeler; Kesinlikle katılıyorum: 5 puan, Katılıyorum: 4 puan, Kısmen katılıyorum: 3 puan, Katılmıyorum: 2 puan, Kesinlikle katılmıyorum: 1 puan olarak belirlenmiştir.

Kullanılacak ölçek için Açımlayıcı Faktör Analizi uygulanarak, Kaiser – Meyer – Olkin (KMO) katsayısı ve Bartlett Küresellik (sphericity) testleri uygulanmıştır. Açımlayıcı faktör analizi, aynı yapıyı ya da niteliği ölçen değişkenleri bir araya toplayarak, ölçmeyi az sayıda faktör ile açıklamayı amaçlayan bir istatistiksel tekniktir. Faktör analizi tüm veri yapıları için uygun olmayabilir. Kaiser-Meyer Olkin (KMO) katsayısı ve Bartlett Sphericity testi verilerin faktör analizi için uygun olup olmadığını göstermesi açısından önemlidir. KMO değeri 0.60’dan yüksek ve Bartlett testinin anlamlı çıkması verilerin faktör analizi için uygun olduğunu gösterir. Uygulanan test sonuçları aşağıdaki tablo 10’da ayrıntılı biçimde verilmiştir.

Tablo 10. Açımlayıcı Faktör Analizi KMO ve Bartlett testi sonuçları

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,841
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1189,836
	df	190
	Sig.	,000

Tablo 10 incelendiğinde, KMO testi ,84 olarak belirlenmiştir. Bu sonuç faktör analizi için “iyi” (Çokluk ve ark., 2012, s. 207) uygun bir değer olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Barlett Testi’ nin hesaplanan ki-kare değerinin istatistiksel olarak anlamlı çıkması gerekmektedir (Büyüköztürk, 2018). Uygulanan testin sonucuna göre χ^2 değeri ise 1189.836 ($p < .000$) olarak bulunmuştur. Sonuçlara göre uygulanacak ölçeğin faktör analizi için uygun olduğunu belirlenmiştir.

Tablo 11. Açımlayıcı Faktör Analizi Total Varyans Verileri

Total Variance Explained							
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings ^a
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total
1	7,789	38,943	38,943	7,789	38,943	38,943	6,534
2	2,193	10,967	49,910	2,193	10,967	49,910	5,963
3	1,470	7,349	57,259	1,470	7,349	57,259	2,764
4	1,387	6,937	64,196				
5	1,017	5,087	69,283				
6	,928	4,639	73,922				
7	,740	3,698	77,620				
8	,649	3,244	80,863				
9	,564	2,821	83,685				
10	,515	2,577	86,262				
11	,481	2,403	88,665				
12	,412	2,059	90,723				
13	,351	1,754	92,477				
14	,312	1,558	94,035				
15	,297	1,483	95,519				
16	,241	1,206	96,724				
17	,213	1,063	97,787				
18	,199	,997	98,784				
19	,132	,658	99,442				
20	,112	,558	100,000				

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a. When components are correlated, sums of squared loadings cannot be added to obtain a total variance.

Tablo 11 incelendiğinde taslak ölçeğin toplam varyansın % 59,259’unu açıklayan %1 öz değere sahip olan 5 boyutlu bir yapıya sahip olduğu döndürme sonrası boyut sayısının 3’e indiği görülmektedir

Tablo 12. Açımlayıcı Faktör Analizi Madde Dağılımları

Pattern Matrix ^a			
	Component		
	1	2	3
M13	,996		
M12	,935		
M14	,786		
M9	,752		
M11	,732		
M19	,574		
M10	,570	,385	
M8	,549		
M6		,858	
M5		,683	
M4		,646	
M15		,631	
M17	,323	,609	
M7		,583	
M16		,539	-,359
M18	,328	,501	
M20		,382	
M3			,825
M1			,772
M2		,398	,412

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Promax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 10 iterations.

Tablo 12 incelendiğinde uygulanan açımlayıcı faktör analizine göre araştırmanın; birinci alt problemi, ‘Aile ve Yakın Çevrenin Etkileri’ ne uygun ölçeğin 1, 2, 3, 4, 5 ve 6. soruları, ikinci alt problemi ‘Kişisel Tercihlerin Etkileri’ ne uygun ölçeğin 7, 8, 10, 15, 16, 17, 18 ve 19. soruları, üçüncü alt problemi ‘Ekonomik Nedenlerin Etkileri’ ne dayalı uygun ölçeğin 9, 11, 12, 13 ve 14. soruları kapsadığı ortaya çıkmıştır.

Yapılan analiz sonucunda ölçeğin 20. sorusunun analiz puanı .500’den düşük çıktığı görülmüştür. Uzman görüşlerine başvurularak bu sorunun ölçeğin güvenilirliğini

fazla etkilemediği kararına varılmıştır. 20. soruda araştırmanın ikinci alt problemi olan ‘Kişisel Tercihlerin Etkileri’ kısmında değerlendirilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 25 istatistik paket programı kullanılmıştır. Bu çerçevede öncelikle araştırma verilerinin dağılımları frekans ve yüzdelere, ortalamalar ve standart sapmalar ile incelenmiştir. Sonrasında da araştırmanın hipotez testleri istatistiksel analizler kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada toplanan verilerin istatistiksel analizlerinde frekans dağılımı, aritmetik ortalama ve standart sapmalar hesaplanmıştır. Araştırmada kullanılan KDEFÖ’nün geçerlilik ve güvenilirlik testleri için Cronbach’s Alpha analizi kullanılmıştır. Araştırmanın hipotez testleri içinde bağımsız örneklem T-Testi, Tek Yönlü Anova analizi ve Pearson Korelasyon testleri kullanılmıştır.

Tablo 13. Araştırma Ölçek Alt Boyutlarının Güvenilirlik İncelemeleri

	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Aile ve Çevresel Faktörler	.799	6
Kişisel Tercihler	.849	9
Ekonomik Faktörler	.887	5

Tablo 13 incelendiğinde ölçeğin Geçerlilik ve Güvenilirlik testleri için Cronbach’s Alpha analizi kullanılmış Elde edilen bulgular incelendiğinde Aile ve Çevresel Faktörler alt boyutu, .799, Kişisel Tercihler alt boyutu .849 ve Ekonomik faktörler alt boyutu .887 gibi yeterli ve yüksek düzeyde güvenilirlik değerine sahip olmakta ve bu bulgulara göre araştırma ölçek alt boyutlarının hipotez testlerinde kullanılmalarının önünde istatistiksel olarak bir engel bulunmamaktadır.

3.5. Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizleri

Demirtaşlı’ ya göre güvenilirlik “veri toplama aracının farklı zamanlarda ölçme yapıldığında, ölçtüğü özelliğe ilişkin benzer değerler vermesi” ele almaktadır. (Canlı, S., Demirtaş, H., & Niyazi, Ö. Z. E. R. 2017, s. 78). Geçerlilik ise “Ölçme aracının başka herhangi bir özelliği karıştırmadan sadece ölçmeyi hedeflediği özelliği

ölçebilmesi testten alınan puanların yorumlanması ve yordanmasının da sağlıklı olmasını sağlar” (Arastaman G. ve Kısa N. 2022, s. 194).

“Sonuçların inandırıcılığı, bilimsel araştırmanın en önemli ölçütlerinden biri olarak kabul edilir. Geçerlik ve güvenilirlik bu açıdan araştırmalarda en yaygın kullanılan iki ölçüttür. Nicel çalışmalarda araştırmacının kullanılan veri toplama araçlarının ve araştırma deseninin geçerliğini ve güvenilirliğini çok dikkatli test etmesi ve sonuçları okuyuculara rapor etmesi beklenir” (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Çalışmanın bu bölümünde araştırma ölçeklerinin istatistiksel güvenilirliklerinin tespiti amacıyla gerçekleştirilen Cronbach’s Alpha analizinin sonuçlarına yer verilmiştir, Cronbach’s Alpha analizi ile ilgili araştırma ölçeği bütün maddeleri gözetilerek teste tabi tutulmakta, elde edilen değerler 0 ile 1 arasında değişiklik göstermekte, .70 ve üzerindeki güvenilirlik değerleri yeterli olarak nitelendirilirken 1’e yaklaşan skorlar artan güvenilirliğe işaret etmektedir.

Aşağıda yer alan Tablo 14’te araştırma ölçek alt boyutlarının bütün maddeleri gözetilerek gerçekleştirilen Cronbach’s Alpha testinin sonuçları yer almaktadır. Elde edilen bulgular incelendiğinde Aile ve Çevresel Faktörler alt boyutu, .799, Kişisel Tercihler alt boyutu .849 ve Ekonomik faktörler alt boyutu .887 gibi yeterli ve yüksek düzeyde güvenilirlik değerlerine sahip olmakta ve bu bulgulara göre araştırma ölçek alt boyutlarının hipotez testlerinde kullanılmalarının önünde istatistiksel olarak bir engel bulunmamaktadır.

Tablo 14. Araştırma Ölçek Alt Boyutlarının Güvenilirlik İncelemeleri

	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Aile ve Çevresel Faktörler	.799	6
Kişisel Tercihler	.849	9
Ekonomik Faktörler	.887	5

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın hipotez testlerinde kullanılacak testlerin parametrik testler mi veya parametrik olmayan testler mi olacağının kararlaştırılması amacıyla gerçekleştirilen normallik incelemesinin sonuçları yer almaktadır. Normallik incelemesi kapsamında araştırma ölçeklerinin çarpıklık ve

basıklık değerleri incelenmiş, -2 ile +2 arasında değişen değerler normal dağılıma ve buna bağlı olarak hipotez testlerinde parametrik testlerin kullanılmasına işaret ederken, bu değerlerin dışında elde edilen çarpıklık ve basıklık değerleri normal olmayan dağılıma diğer ve buna bağlı olarak hipotez testlerinde parametrik olmayan testlerin kullanılmasının gerekliliğine işaret etmektedir. Aşağıda yer alan Tablo 15'te araştırma ölçeklerinin çarpıklık ve basıklık değerleri yer almaktadır. Elde edilen bulgulara göre araştırma ölçeklerinin çarpıklık ve basıklık değerleri -2 ile +2 arasında elde edilmekte ve bu durum araştırmanın hipotez testlerinde parametrik testlerin kullanılmasına işaret etmektedir.

Tablo 15. Araştırma Ölçek Alt Boyutlarının Normallik Analizleri

	Çarpıklık	Basıklık
Aile ve Çevresel Faktörler	-0,833	0,993
Kişisel Tercihler	-1,437	1,372
Ekonomik Faktörler	-1,029	0,433

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde bulgular ve bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır. Araştırma sonucunda analizleri yapılan bulgular ve yorumlar, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda aşağıda verilmiştir.

4.1. Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörlerden “Ailenin ve Yakın Çevrenin Etkileri” Üzerine Görüşler

Araştırmanın birinci alt probleminde, güzel sanatlar liseleri müzik bölümü 12. sınıf öğrencilerinin lisans kariyer düşüncelerini etkileyen faktörlerden “ailenin ve yakın çevrenin etkileri” üzerine Görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu öğrencilerin Görüşlerinin alınması için ölçekte 6 soru sorulmuştur. Öğrencilerin her bir soru için ilgili Görüşlerinin, frekans dağılımları, aritmetik ortalamaları ve standart sapması incelenmiş, aşağıda sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Tablo 16. 1. Alt Probleme Dayalı “Ailenin ve Yakın Çevrenin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 1. Sorusunun frekans dağılımı.

Görüşler	5		4		3		2		1		n	$\bar{X}$	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
1. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili ailemin yönlendirmeleri benim için önemlidir.	30	28,3	28	26,4	31	29,2	11	10,3	6	5,6	106	3,64	1,07
Kesinlikle Katılıyorum	5	4.21-5.00											
Katılıyorum	4	3.41-4.20											
Kısmen Katılıyorum	3	2.61-3.40											
Katılmıyorum	2	1.81-2.60											
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1.00-1.80											

Tablo 16 incelendiğinde öğrencinin lisans kariyer düşüncelerine yönelik yönlendirmenin ailenin etkisi %28,3 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %26,4 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %29,2 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Tablo 18 incelendiğinde öğrencilerin lisans kariyer düşüncelerine yönelik yönlendirmenin ‘Arkadaşların Etkisi’ sorusu %28,3 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine, % 22,6 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, % 21,6 ortalama ile “Katılmıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrencilerin lisans kariyer düşüncelerine arkadaş çevresinin etkisinin %3,05 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve arkadaşlarının öğrencilerin lisans kariyer tercihlerinde ortalama bir etkiye sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 19. 1. Alt Probleme Dayalı “Ailenin ve Yakın Çevrenin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 4. Sorusunun frekans dağılımı

Görüşler	5		4		3		2		1		n	X ₁	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
4. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili kararımı ailem destekler	69	65	20	18,8	12	11,3	3	2,8	2	1,8	106	4,44	0,93
Kesinlikle Katılıyorum	5		4.21-5.00										
Katılıyorum	4		3.41-4.20										
Kısmen Katılıyorum	3		2.61-3.40										
Katılmıyorum	2		1.81-2.60										
Kesinlikle Katılmıyorum	1		1.00-1.80										

Tablo 19 incelendiğinde öğrenci lisans kariyer düşüncelerine yönelik desteğin ‘Ailem Destekler’ sorusu %65 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %18,8 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %11,3 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrenci lisans kariyer düşüncelerinde ailenin desteğinin %4,44 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve aile desteğinin öğrencilerin verdikleri lisans kariyer tercihlerinde yüksek etkili oranda olduğu görülmektedir.

Tablo 20. 1. Alt Probleme Dayalı “Ailenin ve Yakın Çevrenin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 5. Sorusunun frekans dağılımı

Görüşler	5		4		3		2		1		n	X̄	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
5. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili kararımı öğretmenlerim destekler.	51	48,1	37	34,9	12	11,3	3	2,8	3	2,8	106	4,26	0,91
Kesinlikle Katılıyorum	5	4.21-5.00											
Katılıyorum	4	3.41-4.20											
Kısmen Katılıyorum	3	2.61-3.40											
Katılmıyorum	2	1.81-2.60											
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1.00-1.80											

Tablo 20 incelendiğinde öğrenci kariyer düşüncelerine yönelik desteğin ‘Öğretmenlerim Destekler’ sorusu %48,1 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %34,9 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %11,3 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrenci lisans kariyer düşüncelerinde öğretmenlerinin desteğinin %4,24 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve öğretmen desteğinin öğrencilerin tercihlerinde yüksek oranda etkili olduğu görülmektedir.

Tablo 21. 1. Alt Probleme Dayalı Ailenin ve Yakın Çevrenin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 6. Sorusunun frekans dağılımı

Görüşler	5		4		3		2		1		n	X̄	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
6. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili kararımı arkadaş çevrem destekler.	56	52,8	31	29,2	8	7,5	5	4,7	6	5,6	106	4,22	1,09
Kesinlikle Katılıyorum	5	4.21-5.00											
Katılıyorum	4	3.41-4.20											
Kısmen Katılıyorum	3	2.61-3.40											
Katılmıyorum	2	1.81-2.60											
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1.00-1.80											

Tablo 21 incelendiğinde öğrenci kariyer düşüncelerine yönelik desteğin ‘Arkadaş Çevrem Destekler’ sorusu %52,8 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum”

seçeneğine, %29,2 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %7,5 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrenci lisans kariyer düşüncelerinde arkadaş çevresi desteğinin %4,22 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve arkadaş çevresi desteğinin lisans tercihlerinde yüksek oranda etkili olduğu görülmektedir.

Elde edilen bulgular incelendiğinde 4. sırada yer alan “Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili kararımı ailem destekler.” Sorusunun %4,44 ile kesinlikle katılıyorum anlamına gelen en yüksek ortalama sahip olduğu görülürken ölçeğin 3. sorusu olan “Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili arkadaş çevremi yönlendirmeleri benim için önemlidir.” %3,08 ortalama ile kısmen katılıyorum anlamına gelen en düşük ortalama sahip olduğu görülmektedir. Soruların geneli incelendiğinde ölçek ortalamasının 3,92 ile yüksek düzeyde gerçekleştiği ve bu ortalamanın “katılıyorum” ifadesine denk geldiği görülmektedir.

4.2. Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörlerden “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine Görüşler.

Araştırmanın ikinci alt probleminde, güzel sanatlar lisesi 12. sınıf müzik bölümü öğrencilerinin lisans kariyer düşüncelerini etkileyen faktörlerden “kişisel tercihlerin etkileri” üzerine Görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu öğrencilerin Görüşlerinin alınması için ölçekte 10 soru sorulmuştur. Öğrencilerin her bir soru için ilgili Görüşlerinin, frekans dağılımları, aritmetik ortalaması ve standart sapması incelenmiş, tablolastırılmış ve yorumlanmıştır.

Tablo 22. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 7. Sorunun Frekans Dağılımı

Görüşler		5		4		3		2		1		n	Xl	ss
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
7. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümünün bulunduğu il benim için önemlidir		55	51,8	31	29,2	10	9,4	3	2,8	7	6,6	106	4,19	1.13
Kesinlikle Katılıyorum	5	4.21-5.00												
Katılıyorum	4	3.41-4.20												
Kısmen Katılıyorum	3	2.61-3.40												
Katılmıyorum	2	1.81-2.60												
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1.00-1.80												

Tablo 22 incelendiğinde öğrencinin lisans kariyer düşüncelerini etkileyen kişisel tercihler alt boyutunda mesleki müzik eğitimini alacağı il ile ilgili sorusu %51,8 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %29,2 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %9,4 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrenci lisans kariyer düşüncelerinde müzik bölümünün bulunduğu ilin etkisi %4,19 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve il tercihinin öğrenci tercihlerinde etkili olduğu görülmektedir.

Tablo 23. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 8. Sorunun Frekans Dağılımı

Görüşler	5		4		3		2		1		n	X	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
8. Lisans eğitimimi tamamlamak istediğim şehir tercih edeceğim müzik bölümü tercihimden daha önemlidir.	22	20,7	24	22,6	30	28,3	17	16	13	12,2	106	3,26	1,28
Kesinlikle Katılıyorum	5		4.21-5.00										
Katılıyorum	4		3.41-4.20										
Kısmen Katılıyorum	3		2.61-3.40										
Katılmıyorum	2		1.81-2.60										
Kesinlikle Katılmıyorum	1		1.00-1.80										

Tablo 23 incelendiğinde öğrencinin lisans kariyer düşüncelerini etkileyen kişisel tercihler 8. sorusu lisans eğitimimi tamamlamak istediğim şehir tercih edeceğim müzik bölümü tercihimden daha önemlidir sorusu %20,7 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %22,6 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %28,3 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrencilerin lisans kariyer düşüncelerinde müzik bölümünün bulunduğu il sınırlarının tercihlerdeki etkisi %3,36 ile “kısmen katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve müzik bölümünün bulunduğu şehrin çok etkili olmadığı görülmektedir.

Tablo 24. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 10. Sorunun Frekans Dağılımları.

Görüşler	5		4		3		2		1		n	X _i	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
10. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümünün mezuniyet sonrası akademik kariyer imkanları benim için önemlidir	67	63,2	30	28,3	5	4,7	4	3,7	00	00	106	4,53	0,72
Kesinlikle Katılıyorum	5	4.21-5.00											
Katılıyorum	4	3.41-4.20											
Kısmen Katılıyorum	3	2.61-3.40											
Katılmıyorum	2	1.81-2.60											
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1.00-1.80											

Tablo 24 incelendiğinde öğrencinin lisans kariyer düşüncelerini etkileyen kişisel tercihler alt boyutunda mezuniyet sonrası akademik kariyerin önemi ile ilgili soru %63,2 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %28,3 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %4,7 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrencilerin lisans kariyer düşüncelerinde mezuniyet sonrası kariyer imkanının olması %4,53 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve mezuniyet sonrası kariyer imkanının olması öğrenci tercihlerinde yüksek oranda etkili olduğu görülmektedir.

Tablo 25. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 15. Sorunun Frekans Dağılımları.

Görüşler	5		4		3		2		1		n	$\bar{X}$	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
15. Müzik öğretmenliği bölümlerinin özel yetenek sınavında uygulanan sekiz yüz bin kuralının alan dışı lise mezunlarına uygulanması gerektiğini düşünüyorum	66	62,2	21	19,8	12	11,3	2	1,8	5	4,71	106	4,35	1,05
Kesinlikle Katılıyorum	5	4.21-5.00											
Katılıyorum	4	3.41-4.20											
Kısmen Katılıyorum	3	2.61-3.40											
Katılmıyorum	2	1.81-2.60											
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1.00-1.80											

Tablo 25 incelendiğinde öğrenci lisans kariyer düşüncelerini etkileyen kişisel tercihler alt boyutunda “*Müzik öğretmenliği bölümlerinin özel yetenek sınavında uygulanan sekiz yüz bin kuralının alan dışı lise mezunlarına uygulanması gerektiğini düşünüyorum*” sorusu %62,2 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %19,8 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %11,3 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Yüksek Öğretim Kurulunun (YÖK) belirlediği Eğitim fakültesi müzik öğretmenliği bölümleri için uygulanan sekizyüzbin başarı sıralamasının alan dışından gelen öğrencilere uygulanması ile ilgili olarak verilen yanıtların %4,35 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir. GSL’de öğrenim gören öğrencilerin eğitim fakültelerine gitmesi yolunda bir engel olarak alınan bu kararın alandan gelen (Müzik ve Resim) öğrencilerin kapsam dışı bırakılması sadece alan dışından gelen öğrencilere uygulanması gerektiği ifade edilmektedir.

Tablo 26. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 16. Sorunun Frekans Dağılımları

Görüşler	5		4		3		2		1		n	$\bar{X}$	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
16. Güzel sanatlar lisesinde verilen genel kültür ders içeriklerinin TYT sınavına yönelik olması gerektiğini düşünüyorum.	74	69,8	16	15,1	6	5,6	5	4,71	5	4,71	106	4,43	1,08
Kesinlikle Katılıyorum	5	4.21-5.00											
Katılıyorum	4	3.41-4.20											
Kısmen Katılıyorum	3	2.61-3.40											
Katılmıyorum	2	1.81-2.60											
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1.00-1.80											

Tablo 26 incelendiğinde öğrencinin kariyer düşüncelerini etkileyen kişisel tercihler alt boyutunda orta öğretim eğitiminde kültür dersi içeriklerinin Temel Yeterlilik Sınavına yönelik olması sorusu %69,8 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %15,1 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %5,6 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Güzel sanatlar lisesi öğretim programlarında bulunan genel kültür ders içeriklerinin ağırlıklı olarak Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinin (ÖSYM) her yıl düzenlediği üniversite giriş sınavı birinci aşama Temel Yeterlilik Testi (TYT) sınavına yönelik olması yönünde verilen yanıtların %4,43 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir. Sanat okullarında verilen genel kültür ders içeriklerinin bu şekilde yeniden düzenlenmesi bu tür okullarda okuyan öğrencilerin TYT sınavından yeterli puanı almasında yardımcı olacağı ifade edilmiştir.

Tablo 28 incelendiğinde öğrenci kariyer düşüncelerini etkileyen kişisel tercihler alt boyutunda çalışmalarını takip ettiğim akademisyenin bulunduğu okulda müzik eğitimi almayı tercih ederim sorusu %50 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %32 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %13,2 “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrencilerin lisans kariyer düşüncelerinde takip ettikleri akademisyenlerin bulunduğu mesleki müzik eğitim bölümleri tercihi %4,26 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve yüksek oranda etkili olduğu görülmektedir.

Tablo 29. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 19. Sorunun Frekans Dağılımları

Görüşler	5		4		3		2		1		n	X ₁	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
19. Üniversitelerin uyguladığı özel yetenek sınav içerikleri, tercihlerimi etkiler.	46	43,3	36	34	13	12,2	6	5,6	5	4,7	106	4,08	1,09
Kesinlikle Katılıyorum	5	4.21-5.00											
Katılıyorum	4	3.41-4.20											
Kısmen Katılıyorum	3	2.61-3.40											
Katılmıyorum	2	1.81-2.60											
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1.00-1.80											

Tablo 29 incelendiğinde öğrenci lisans kariyer düşüncelerini etkileyen kişisel tercihler alt boyutunda özel yetenek sınav içerikleri tercihlerimi etkiler sorusu %43,3 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %34 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %12,2 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrencilerin lisans kariyer düşüncelerinde üniversitelerin uyguladığı yetenek sınav içeriklerinin %4,08 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve ortalamanın üzerinde bir etkiye sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 30. 2. Alt Probleme Dayalı “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine Görüşlerin 20. Sorunun Frekans Dağılımları

Görüşler												s	
				%									
20. Tercih etmeyi düşündüğüm bölümün yurt dışı eğitim olanakları tercihlerimi etkiler	58	54,7	32	30,1	12	11,3	1	0.9	3	2,8	106	4,30	1,06
Kesinlikle Katılıyorum	5			4.21-5.00									
Katılıyorum	4			3.41-4.20									
Kısmen Katılıyorum	3			2.61-3.40									
Katılmıyorum	2			1.81-2.60									
Kesinlikle Katılmıyorum	1			1.00-1.80									

Tablo 30 incelendiğinde öğrenci lisans kariyer düşüncelerini etkileyen kişisel tercihler alt boyutunda üniversitelerin yurt dışı eğitim olanakları tercihlerimi etkiler sorusu %54,7 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %30,1 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %11,3 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrencilerin lisans kariyer tercihlerine tercih edilen mesleki müzik eğitimi bölümünün yurt dışı eğitim olanakları %4,30 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve yüksek oranda etkili olduğu görülmektedir.

İkinci alt probleme dayalı olarak sorulan sorular incelendiğinde, öğrencilerin lisans eğitimi sonrasında kariyer imkanına rahatlıkla ulaşabilecekleri bölümleri tercih etmek istedikleri ($\bar{X}=4,53$) ve eğitim veren öğretmenlerin akademik kariyerlerinin önemli olduğu ($\bar{X}=4,46$) görülmektedir. Güzel sanatlar liselerinin öğretim programı ders içeriklerinin Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinin (ÖSYM) yaptığı 1. aşama Temel Yeterlilik Sınavına (TYT) yönelik olması gerektiği ($\bar{X}=4,43$) ve eğitim fakültesi müzik öğretmenliği bölümleri için uygulanan yetenek sınavına katılmak için TYT sınavında ilk sekizyüzbin yüzdelik dilim başarı şartının alan dışından sınava katılım sağlayan öğrencileri kapsamı gerektiği ($\bar{X}=4,35$) ifadesi görülmektedir. Öğrencilerin lisans kariyer tercihinde çalışmalarını takip ettiği akademisyenlerin bulunduğu bölümleri tercih edebileceği ($\bar{X}=4,26$) ayrıca üniversitelerin yurt dışı

eğitim olanaklarının tercihlerine yön verdiği ($\bar{X}=4,09$) ve mesleki müzik eğitimi bölümlerinin uyguladığı yetenek sınavı içeriklerinin önemli ölçüde etkili olduğu ($\bar{X}=4,08$) olduğu görülmektedir.

4.3. Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörlerden “Ekonomik Durumların Etkileri” Üzerine Görüşler

Araştırmanın üçüncü alt problemde, güzel sanatlar lisesi 12. sınıf müzik bölümü öğrencilerinin lisans kariyer düşüncelerini etkileyen faktörlerden “ekonomik durumların etkileri” üzerine Görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu öğrencilerin Görüşlerinin alınması için ölçekte 5 soru sorulmuştur. Öğrencilerin her bir soru için ilgili Görüşlerinin, frekans dağılımı, aritmetik ortalaması ve standart sapması incelenmiş, sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Tablo 31. 3. Alt Probleme Dayalı “Ekonomik Durumların Etkileri” Üzerine Görüşlerin 9. Sorunun Frekans Dağılımları

Görüşler													s
				%									
9. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümünün mezuniyet sonrası iş imkânları benim için önemlidir.	66	62.2	22	20.7	12	11,3	3	2,8	3	2,8	106	4,39	0,97
Kesinlikle Katılıyorum	5	4.21-5.00											
Katılıyorum	4	3.41-4.20											
Kısmen Katılıyorum	3	2.61-3.40											
Katılmıyorum	2	1.81-2.60											
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1.00-1.80											

Tablo 31 incelendiğinde öğrenci lisans kariyer düşüncelerini etkileyen ekonomik durumlar alt boyutunda mezuniyet sonrası iş imkânı benim için önemlidir sorusu %62,2 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %20,7 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %11,3 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrenci lisans kariyer düşüncelerine mezuniyet sonrası iş imkânının olması %4,39 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve öğrenci tercihlerini yüksek oranda etkilediği görülmektedir.

Tablo 32. 3. Alt Probleme Dayalı “Ekonomik Durumların Etkileri” Üzerine Görüşlerin 11. Sorunun Frekans Dağılımları

Görüşler												s	
				%									
11. Ekonomik nedenler, tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü tercihlerimde beni etkiler.	53	50	24	22,6	18	16,9	5	4,71	6	5,6	106	4,11	1,14

Kesinlikle Katılıyorum	5	4.21-5.00
Katılıyorum	4	3.41-4.20
Kısmen Katılıyorum	3	2.61-3.40
Katılmıyorum	2	1.81-2.60
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1.00-1.80

Tablo 32 incelendiğinde öğrenci kariyer düşüncelerini etkileyen ekonomik durumlar alt boyutunda ekonomik nedenler düşündüğüm müzik bölümü tercihlerimde beni etkiler sorusu %50 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, % 22i6 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %16,9 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrencilerin lisans kariyer tercihlerinde ekonomik nedenlerin etkileri %4,11 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve ekonomik nedenlerin öğrenci lisans tercihlerinde yüksek oranda etkili olduğu görülmektedir.

Tablo 34 incelendiğinde öğrenci kariyer düşüncelerini etkileyen ekonomik durumlar alt boyutunda Konservatuvar tercihimde mezuniyet sonrası ekonomik imkanlar benim için önemlidir sorusu %54,7 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %28,3 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %11,3 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrenci lisans kariyer tercihlerine konservatuvar bölümlerinin mezuniyet sonrası sunduğu ekonomik durumun etkisi %4,33 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve bu durumun öğrenci tercihlerinde yüksek oranda etkili olduğu görülmektedir.

Tablo 35. 3. Alt Probleme Dayalı “Ekonomik Durumların Etkileri” Üzerine Görüşlerin 14. Sorunun Frekans Dağılımları

Görüşler													s
				%									
14. Güzel sanatlar fakültesi tercihimde mezuniyet sonrası ekonomik imkanlar benim için önemlidir.	57	53,7	31	29,2	13	12,2	5	4,71			106	4,33	0,86
Kesinlikle Katılıyorum	5	4.21-5.00											
Katılıyorum	4	3.41-4.20											
Kısmen Katılıyorum	3	2.61-3.40											
Katılmıyorum	2	1.81-2.60											
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1.00-1.80											

Tablo 35 incelendiğinde öğrenci kariyer düşüncelerini etkileyen ekonomik durumlar alt boyutunda Güzel sanatlar fakültesi tercihimde mezuniyet sonrası ekonomik imkanlar benim için önemlidir sorusu %53,7 ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine, %29,2 ortalama ile “Katılıyorum” seçeneğine, %12,2 ortalama ile “Kısmen Katılıyorum seçeneğine denk geldiği görülmektedir.

Öğrenci lisans kariyer tercihlerine güzel sanatlar fakültesi müzik bölümlerinin mezuniyet sonrası sunduğu ekonomik durumun etkisi %4,33 ortalama ile “Kesinlikle

Katılıyorum” seçeneğine denk geldiği ve bu durumun öğrenci tercihlerinde yüksek oranda etkili olduğu görülmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemine dayalı olarak sorulara verilen yanıtlar incelendiğinde lisans sonrası öğrencilerin iş imkanı bulabilecekleri ve ekonomik olarak sıkıntı çekmeden yaşayabilmelerini sağlayacak mesleki müzik eğitimi almak istedikleri görülmektedir. Ölçekte bu alt probleme dayalı ayrılan soruların ölçek değeri $\bar{X}=4,30$ ortalama ile en yüksek orana sahip olduğu ve öğrencilerin kariyer düşüncelerinde ekonomik nedenlerin etkisinin yüksek olduğu görülmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörlerin neler olduğu ile ilgili olarak hazırlanan 20 soruluk Likert tipi beşli ölçek Akdeniz bölgesi Güzel Sanatlar Liselerinde (GSL) eğitim gören 12. sınıf müzik bölümü öğrencilerine uygulanmıştır. Akdeniz bölgesini temsil eden 8 il bulunmaktadır bunlar; Adana, Antalya, Burdur, Hatay, Isparta, Mersin, Osmaniye ve Kahramanmaraş' tır. Yapılan araştırma sonucunda Antalya iline bağlı Alanya ilçesinde de bir GSL, diğer illerde ise yalnızca bir tane GSL'nin bulunduğu tespit edilmiştir. Araştırmada 8 farklı GSL üzerinde çalışma yapılmıştır. Ölçeğe toplam 106 öğrenci yanıt vermiştir. Elde edilen veriler SPSS 25 paket programı ile analiz edilmiştir.

Araştırma verilerinin elde edilmesi amacıyla hazırlanan “Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörler” ölçeğinde sorulan soruların açıcı faktör analizi sonucuna göre; birinci alt problemi, ‘Aile ve Yakın Çevrenin Etkileri’ ne uygun ölçeğin 1, 2, 3, 4, 5 ve 6. soruları, ikinci alt problemi ‘Kişisel Tercihlerin Etkileri’ ne uygun ölçeğin 7, 8, 10, 15, 16, 17, 18 , 19 ve 20. soruları, üçüncü alt problemi ‘Ekonomik Nedenlerin Etkileri’ ne dayalı uygun ölçeğin 9, 11, 12, 13 ve 14. soruları kapsadığı ortaya çıkmıştır. Bu araştırmada, problem ve alt problemler doğrultusunda elde edilen bulgulara dayalı olarak şu sonuçlara varılmıştır:

5.1.1. Birinci Alt Probleme Dayalı Sonuçlar

Bu çalışmanın birinci alt problemi olan “*Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörlerden Ailenin ve Yakın Çevrenin Etkileri*” üzerine ölçekte toplam 6 soru sorulmuştur. Bu sorulara verilen yanıtların aritmetik ortalamaları şu şekilde oluşmaktadır.

Aritmetik ortalama değerleri: (Kesinlikle Katılıyorum (5) 4.21-5.00 Katılıyorum (4) 3.41-4.20 Kısmen Katılıyorum (3) 2.61-3.40 Katılmıyorum (2) 1.81-2.60 Kesinlikle Katılmıyorum (1) 1.00-1.80)

1. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili ailemin yönlendirmeleri benim için önemlidir ($\bar{X}$:3,64)

2. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili öğretmenlerimin yönlendirmeleri benim için önemlidir ($\bar{X}$:4,07)

3. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili arkadaş çevrem yönlendirmeleri benim için önemlidir ($\bar{X}$:3,08)

4. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili kararımı ailem destekler ($\bar{X}$: 4,44)

5. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili kararımı öğretmenlerim destekler ($\bar{X}$: 4,26)

6. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili kararımı arkadaş çevrem destekler ($\bar{X}$: 4,22)

Öğrencilerin lisans kariyer düşüncelerine yönelik aile ve yakın çevrenin etkileri üzerine sorulan soruların aritmetik ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalamanın 4,44 ile öğretmenlerin etkisinin olduğu, en düşük ortalamanın ise 3,08 ile arkadaş çevresinin etkili olduğu sonucuna varılmıştır

Birinci alt problemin sonucuna ilişkin lisans kariyer tercihlerinde ailenin ve yakın çevrenin etkili olduğu, özellikle ailenin desteğini aldığı ve öğretmenlerinin de yönlendirme ve desteğinin önemli ölçüde etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

5.1.2. İkinci Alt Probleme Dayalı Sonuçlar

Araştırmanın ikinci alt problemi olan GSL Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörlerden “Kişisel Tercihlerin Etkileri” Üzerine ölçekte toplamda 9 soru sorulmuştur. Bu sorulara verilen yanıtların aritmetik ortalamaları şu şekilde oluşmaktadır.

Aritmetik ortalama değerleri: (Kesinlikle Katılıyorum (5) 4.21-5.00 Katılıyorum (4) 3.41-4.20 Kısmen Katılıyorum (3) 2.61-3.40 Katılmıyorum (2) 1.81-2.60 Kesinlikle Katılmıyorum (1) 1.00-1.80)

7. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümünün bulunduğu il benim için önemlidir ($\bar{X}$ = 4,19)

8. Lisans eğitimimi tamamlamak istediğim şehir tercih edeceğim müzik bölümü tercihimden daha önemlidir ($\bar{X} = 3,26$)

10. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümünün mezuniyet sonrası akademik kariyer imkanları benim için önemlidir ($\bar{X} = 4,53$)

15. Müzik öğretmenliği bölümlerinin özel yetenek sınavında uygulanan sekiz yüz bin kuralının alan dışı lise mezunlarına uygulanması gerektiğini düşünüyorum ($\bar{X} = 4,35$)

16. Güzel sanatlar lisesinde verilen genel kültür ders içeriklerinin TYT sınavına yönelik olması gerektiğini düşünüyorum ($\bar{X} = 4,43$)

17. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü akademik öğretmen kadrosunun kariyerleri benim için önemlidir ($\bar{X} = 4,46$)

18. Çalışmalarını takip ettiğim akademisyenin bulunduğu okulda mesleki müzik eğitimimi almayı tercih ederim ($\bar{X} = 4,26$)

19. Üniversitelerin uyguladığı özel yetenek sınav içerikleri, tercihlerimi etkiler ($\bar{X} = 4,08$)

20. Tercih etmeyi düşündüğüm bölümün yurt dışı eğitim olanakları tercihlerimi etkiler ($\bar{X} = 4,09$)

Öğrencilerin lisans kariyer düşüncelerine yönelik “*Kişisel Tercihlerin Etkileri*” üzerine sorulan soruların aritmetik ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalamanın 4,53 ortalama ile mezuniyet sonrası akademik kariyer imkânının olması, en düşük ortalamanın ise 3,26 ortalama ile lisans eğitimini almak istediği ilin önemi olduğu sonucuna varılmıştır.

Elde edilen bulgular incelendiğinde, öğrencilerin lisans eğitimi sonrasında kariyer imkanına rahatlıkla ulaşabilecekleri bölümleri tercih etmek istedikleri anlaşılmakta ve eğitim veren öğretmenlerin akademik kariyerlerinin önemli olduğu görülmektedir. GSL’lerin öğretim programı ders içeriklerinin Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinin (ÖSYM) yaptığı 1. aşama Temel Yeterlilik Sınavına (TYT)

yönelik olması gerektiği ve eğitim fakültesi müzik öğretmenliği bölümleri için uygulanan yetenek sınavına katılmak için TYT sınavında ilk sekizyüzbin yüzdelik dilim başarı şartının alan dışından sınava katılım sağlayan öğrencileri kapsaması gerektiği sonucu görülmektedir. Öğrencilerin lisans kariyer tercihinde çalışmalarını takip ettiği akademisyenlerin bulunduğu bölümleri tercih edebileceği ayrıca üniversitelerin yurt dışı eğitim olanaklarının tercihlerine yön verdiği ve mesleki müzik eğitimi bölümlerinin uyguladığı yetenek sınavı içeriklerinin önemli ölçüde etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırmanın ikinci alt probleminde ölçek maddelerine verilen cevaplar genel bir çerçevede değerlendirildiğinde öğrencilerin ölçek maddelerine yüksek düzeyde katıldığı, kişisel tercihlerin lisans kariyer düşünceleri üzerinde yüksek düzeyde etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

5.1.3. Üçüncü Alt Probleme Dayalı Sonuçlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan GSL Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörlerden “Ekonomik Nedenler” Üzerine ölçekte toplamda 5 soru sorulmuştur. Bu sorulara verilen yanıtların aritmetik ortalamaları şu şekilde oluşmaktadır.

Aritmetik ortalama değerleri: (Kesinlikle Katılıyorum (5) 4.21-5.00 Katılıyorum (4) 3.41-4.20 Kısmen Katılıyorum (3) 2.61-3.40 Katılmıyorum (2) 1.81-2.60 Kesinlikle Katılmıyorum (1) 1.00-1.80)

9. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümünün mezuniyet sonrası iş imkânları benim için önemlidir ($\bar{X} = 4,39$)

11. Ekonomik nedenler, tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü tercihlerimde beni etkiler ($\bar{X} = 4,01$)

12. Müzik öğretmenliği tercihimde mezuniyet sonrası ekonomik imkanlar benim için önemlidir ($\bar{X} = 4,35$)

13. Konservatuvar tercihimde mezuniyet sonrası ekonomik imkanlar benim için önemlidir ($\bar{X} = 4,33$)

14. Güzel sanatlar fakültesi tercihimde mezuniyet sonrası ekonomik imkanlar benim için önemlidir ($\bar{X} = 4,33$)

Elde edilen bulgular incelendiğinde ölçek maddelerinin tamamının skorunun 4 puanın üzerinde yüksek katılım düzeyinde gerçekleştiği görülmekte ve “9. Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümünün mezuniyet sonrası iş imkanları benim için önemlidir” maddesi 4,39 ile “kesinlikle katılıyorum” ifadesine denk gelen en yüksek ortalamaya sahip iken, “11. Ekonomik nedenler, tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü tercihlerimde beni etkiler” maddesi 4,1 ortalama ile “katılıyorum” ifadesine denk gelen en düşük ortalamaya sahip olmaktadır. Ölçek ortalaması ise 4,30 ile “kesinlikle katılıyorum” ifadesine denk gelmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemünde ölçek maddelerine verilen cevaplar genel bir çerçeveden incelendiğinde katılımcıların ekonomik faktörlere katılım düzeyinin oldukça yüksek olduğu görülmekte ve öğrencilerin lisans kariyer tercihlerinde ekonomik faktörlerin oldukça önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Diğer bir taraftan ekonomik durumların etkileri diğer faktörlerden daha yüksek bir ortalama skora sahip olmakta ve bu durum da katılımcıların ekonomik durumların etkilerine verdikleri önem ailenin ve yakın çevrelerinin etkileri ve kişisel tercihlerin etkilerinden daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak, öğrenci kariyer düşüncelerine etki eden faktörler incelendiğinde; aile ve yakın çevreden, ailenin ve öğretmenlerin etkisinin ortalamanın üstünde olduğu, kişisel tercihlerin özellikle akademik kariyer imkanına sahip bölümlerin ve lisans bölümlerinin akademik kadrolarının yüksek oranda etkili olduğu, lisans sonrası iş olanaklarının ve ekonomik durumların öğrenci tercihlerini en fazla etkileyen faktör olduğu sonucuna varılmıştır.

5.2. Öneriler

- GSL 12. Sınıf müzik bölümü öğrencilerine uygulanan bu araştırmanın alt sınıflara da uygulanarak araştırmanın genişletilmesi,
- Araştırma kapsamında belirlenen üç alt problemin (aile ve yakın çevre, kişisel tercihler ve ekonomik nedenler) dışında farklı faktörlerin araştırılıp etkilerinin ortaya konması,

- Akdeniz bölgesini kapsayan bu çalışmanın diğer bölgelerde de (Ege, Marmara, Doğu Anadolu, Karadeniz, Güneydoğu Anadolu, İç Anadolu) uygulanması,
- Güzel sanatlar lisesi 12. sınıf müzik bölümü öğrencilerine uygulanan bu araştırmanın güzel sanatlar liselerinde eğitim gören diğer bölümlere de (Resim ve Tiyatro) uygulanması,
- Güzel sanatlar liselerinden mezun olan öğrencilerin eğitim fakültesi müzik öğretmenliği bölümlerine gitmesi yönünde önlerinde bulunan TYT sınavında ilk sekizyüzbin başarı dilimi sorununun bu tür okullardan mezun öğrenciler için farklı çözüm yolları bulunması adına akademisyenler ve yetkili kurumların iş birliği yaparak araştırma ve bilimsel çalışmalarla gerekli düzenlemelerin ortaya konması,
- Güzel sanatlar liselerinin genel kültür öğretim programlarından sorumlu olan Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurullarına, bu tür okullarda uygulanan öğretim programlarının ağırlıklı olarak TYT sınavlarına yönelik düzenlemeler yapılması için gerekli yetkili kurullarla bilimsel toplantıların yapılması,
- Güzel sanatlar liselerinde uygulanan öğretim programlarında 4. Sınıfta uygulanan ders içeriklerinin üniversitelerin yaptığı yetenek sınavına yönelik olarak düzenlemesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, O. (2008) Türkiye’de gençlerin kariyer planlamasını etkileyen faktörler ve üniversite hazırlık öğrencileri üzerine bir araştırma (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya
- Akkoç, F. F. (2009). Lise öğrencilerinin kariyer düşüncelerini etkileyen faktörlerin incelenmesi (Doctoral dissertation, DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Aktaş, K. (2015). Genel anlamda kariyer ve kariyer sorunları. Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri, 1(1), 26-36.
- Aktürk, Z., & Yıldız, G. (2021). Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Mandolinin Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde Kullanılmasına Yönelik Öğretim Elemanlarının Görüşleri. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (60), 245-272.
- Anılan, H., Çemrek, F. ve Anagün, Ş. S. (2008). Orta öğretim öğrencilerinin meslek seçimi ve üniversite tercihlerine ilişkin Görüşleri (Eskişehir örneği). E-Journal of New World Sciences Academy, 3(2); 328-329.
- Araz, Ç. (2019). Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencilerinin mesleki olgunluk düzeyleri ve ailelerin meslek seçimlerine etkisinin incelenmesi (Master's thesis, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Arastaman, G. (2022) Okul İş birliği Ölçeğinin Geliştirilmesi Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 19(2), 462-483.
- Auger, R. W., Blackhurst, A. E., & Wahl, K. H. (2005). The development of elementary-aged children's career aspirations and expectations. *Professional School Counseling*, 322-329.
- Aytaç, S. ve Bayram, N. (2001). Üniversite Gençliğinin İş ve Eş Seçimindeki Etkin Kriterlerin Analitik Hiyerarşi Süreci (AHP) ile Analizi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Sayı 16. Yıl 7. C. (1 Haziran 2001).

- Aytaç, S (1997). İş Yaşamında Kariyer Yönetimi, Planlaması, Geliştirilmesi, Sorunları, İstanbul: Epsilon.
- Bekman, M. (2022) Halkla İlişkiler Uygulamalarında Nicel Araştırma Yöntemi: İlişkisel Tarama Modeli. *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 6(16), 238-258.
- Bulut, D., & Hüseyin, T. A. N. (2017). Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (26), 493-522.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). Bilimsel araştırma yöntemleri (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2018). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum (24. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Canlı, S., Demirtaş, H., & Niyazi, Ö. Z. E. R. (2017). Okul Müdürlerinin Öğretmenlere Güvenini Belirleme Ölçeği-Öğretmen Formu'nun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 103-117.
- Çakır, M.A. (2004). Mesleki Karar Envanterinin Geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. Cilt: 3. sayı: 2. (1-14).
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2012). Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve Lisrel Uygulamaları, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara
- Değirmencioğlu, Ö. Ü. L. Çalgı Seçiminin Kariyer Kaygısı Üzerindeki Etkilerine Yönelik Bir İnceleme (Kayseri Güzel Sanatlar Lisesi). *Isoeva-2022*, 230.
- Er, A., & Albuz, A., (2017). Güzel Sanatlar Lisesi Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi Öğretmenlerinin Özel Alan Bilgisi Yeterliklerine İlişkin Bir Tasarı Örneği. *Asos Journal*, vol.5, no.46, 302-325.
- Genç, G. Kaya, A. ve Genç, M. (2007) İnönü Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(4), 49,63.

- Güldü, Ö., & Kart, M. E. (2017). Kariyer planlama sürecinde kariyer engelleri ve kariyer geleceği algılarının rolü. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 72(2), 377-400.
- Gürdoğan, A. (2016). Öğrencilerin Üniversite Tercihlerini Etkileyen Faktörler: Ortaca Örneği. *Journal of International Social Research*, 9(42).
- Güleç, G. (2007). Anadolu güzel sanatlar liseleri müzik bölümü öğrencilerinin alanları ile ilgili yükseköğretim kurumlarını tercihlerinde etkili olan faktörlerin öğretmen ve öğrenci boyutunda değerlendirilmesi (Doctoral dissertation, DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Karasar, N. (2005). Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler ve teknikler (15. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karasar, N. (2006), Bilimsel Araştırma Yöntemi, On altıncı Baskı, Ankara: Nobel Yayıncılık
- Kaya, G. (2008). Öğretmenlerin kariyer gelişimini etkileyen demografik faktörler (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Kepçeoğlu, M. (2004). Psikolojik Danışma ve Rehberlik (2. Baskı). İstanbul: Alkım Yayınları.
- Kuzgun, Y. (2019). Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş. (7. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Pişkin, M. T. D., & Uğurlu, O. Y. 2007. Kariyer Değerleri: Lise Öğrencileri 'nin Kariyer Değerleri Üzerine Bir Araştırma (Doctoral Dissertation, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Özgün, O. H., Dogan, A., & Demir, R. (2016). Kariyer Belirlemeye İlişkin Özyeterliliğin (Career Decision Self-Efficacy) Lise Ve Üniversite Öğrencileri Açısından İncelenmesi 221/Investigation Of Career Decision Self-Efficacy From High School And University Students. *Turan: Stratejik Arastirmalar Merkezi*, 8(32), 413.

- Öztemel, K. (2013). Lise Öğrencilerinin Kariyer Karar Verme Güçlüklerinin Yordayıcıları Olarak Algılanan Sosyal Destek ve Cinsiyet. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(3), 241-257.
- Öztürk, A. (2003). Anadolu Güzel Sanatlar Lisesindeki öğrencilerin eğitim programlarını değerlendirmeleri Ve öğretmenlik mesleğine yönelik Tutumlar (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Sankır, H., & Sankır, Ş. (2019). Öğrencilerin kariyer tercihi olarak sanata yönelmelerinde aile ve öğretmenlerin rolü: Güzel Sanatlar Lisesi örneği. *Eğitim ve Bilim*, 44(199).
- Tarhan, S., Çetin Gündüz, H., & Kılıç, Z. (2014). Cinsiyet kalıp yargılarının aşılmasında psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri. S. Doğan (Edt.) Benim Madam Curie'm Eğitici El Kitabı. Ankara: MG Yapım, Ajans, Halkla İlişkiler. d284f45nftgze. cloudfront. net/.../madam_curieM_kitapcik_web_V2. pdf.
- Yavuz S. (2006), İşletmelerde Kariyer Yönetimi ve Uygulamadan Bir Örnek, Marmara Üniv., SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ss.4-7.
- Yazıcı, D. Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Alan Dışı Ders Başarılarının İncelenmesi (Nevid Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi Örneği). Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD), 3(2), 282-299.
- Yener, Ö. Z. E. N. (2011). Kişisel sorumluluk bağlamında kariyer seçimini etkileyen sosyal psikolojik faktörler. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, (3), 81-96.
- Yelken, K. (2008). Orta öğretim son sınıf öğrencilerinin üniversite tercihlerini ve meslek seçimini etkileyen faktörler (Doctoral dissertation, Sakarya Üniversitesi (Turkey)).
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Digital Kaynaklar

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090616-7.htm>

http://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_09/19185304_Güzel_Sanatlar_Liseleri.pdf

EKLER**Ek – 1****ETİK BEYANI**

Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırladığım bu Tezde

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
 - Görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
 - Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
 - Atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
 - Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
 - bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Tez çalışması olarak sunmadığımı,
- beyan ederim.

23/05/2023

Harun YACAN

Ek-2

YÖNERGE

Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Anabilim Dalı Yüksek Lisans programında yapılmakta olan ‘**Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıfı Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörler**’ ine yönelik yüksek lisans tezi için gerekli verilerin bir bölümünün elde edilmesi amacıyla bu anket hazırlanmıştır.

Bu anketle elde edilecek veriler yalnız bu araştırma için kullanılacak, anketi cevaplayanlara ilişkin her türlü bilgi gizli tutulacaktır. Bu anketin amacına ulaşmasının, araştırmanın gerçek verilere dayandırılması açısından, soruların eksiksiz ve içtenlikle cevaplandırılmasına bağlı olduğu bilinen bir gerçektir.

Araştırma için hazırlanan bu ankette çoktan seçmeli sorular yer almaktadır. Çoktan seçmeli soruları cevaplandırırken size en uygun seçeneğin içine çarpı işareti (x) koyarak işaretleyiniz. Bu araştırmada aşağıdaki beş (5) bölmeli ölçek kullanılmaktadır.

a.() Kesinlikle katılıyorum b.() Katılıyorum () Kısmen katılıyorum d.() Katılmıyorum e.() Kesinlikle katılmıyorum

Bu ölçekte yer alan "Kısmen" basamağı görüldüğü gibi "kesinlikle katılıyorum" ile "kesinlikle katılmıyorum" arasında bir dereceyi ifade etmektedir. Hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

İlginiz ve yardımlarınız için teşekkür eder saygılar sunarım.

Araştırmacı

Harun YACAN

Ek-3

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. CİNSİYET: ERKEK: ☐ KADIN: ☐
2. ANA ÇALGINIZ:
3. OKUDUĞUNUZ LİSE/ŞEHİR:
4. KİMİNLE YAŞIYORSUNUZ: AİLEMLE: ☐ YURTTA: ☐ DİĞER: ☐
5. ANNE BABA DURUMU: BİRLİKTE: ☐ AYRI: ☐
6. ANNE BABA EĞİTİM DURUMU
Öğrenim durumu	Anne		Baba	
1.Okur-yazar değil	1	☐	1	☐
2.Okur-yazar ya da ilkokul mezunu	2	☐	2	☐
3.Ortaokul mezunu	3	☐	3	☐
4.Lise mezunu	4	☐	4	☐
5.Üniversite mezunu	5	☐	5	☐
6.Lisansüstü	6	☐	6	☐
7. ANNE MESLEĞİ:
BABA MESLEĞİ:
8. AİLE GELİR DURUMU (AYLIK TL)
- 2000 ---- 40000 ☐ 4000 ---- 60000 ☐ 6000 ---- 80000 ☐
- 8000 ---- 100000 ☐ 10000 ---- ***** ☐

1. Aşağıdaki bölümleri tercih sırasına göre sıralayınız? (1.2.3.)

- a. Eğitim Fakültesi Müzik öğretmenliği bölümü ☐
- b. Güzel Sanatlar / Sahne Sanatları Fakülteleri müzik bölümleri ☐
- c. Konservatuvar müzik bölümleri ☐

2. Güzel sanatlar fakültelerini seçme durumunda müzik bölümleriyle ilgili tercihlerinizi aşağıda sıralayınız? (1.2.3.)

- a. Müzik bilimleri/Müzikoloji ☐
- b. THM/TSM Bölümleri ☐
- c. Müzik teknolojileri ☐
- d. Müzik ve Sahne Sanatları ☐

3. Konservatuvar tercihinizi belirtiniz.

- a. Türk Müziği bölümleri ☐
- b. Batı müziği bölümleri ☐
- c. Sahne Sanatları bölümleri ☐
- d. Müzik bilimleri/Müzikoloji ☐

4. Bu Fakülteler dışında tercih edeceğiniz başka bölüm varsa belirtiniz.

.....

5. Liseyi bitirdiğiniz şehirde lisans eğitimi almak ister misiniz?

- a. Evet ☐
- b. Hayır ☐

Cevabınız evet ise nedenini kısaca yazınız.

6. Lisans eğitimi tercihinizde şahsınıza ait özel bir neden var mıdır? Görüşlerinizi bildiriniz.

Ek-4

Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörler		Kesinlikle Katlıyorum	Katlıyorum	Kısmen Katlıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
		5)	4)	3)	2)	1)
1	Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili ailemin yönlendirmeleri benim için önemlidir.					
2	Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili arkadaş çevremın yönlendirmeleri benim için önemlidir.					
3	Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili öğretmenlerimin yönlendirmeleri benim için önemlidir.					
4	Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili kararımı ailem destekler.					
5	Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili kararımı arkadaş çevrem destekler.					
6	Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü ile ilgili kararımı öğretmenlerim destekler.					
7	Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümünün bulunduğu il benim için önemlidir.					
8	Lisans eğitimimi tamamlamak istediğim şehir tercih edeceğim müzik bölümü tercihimden daha önemlidir.					
9	Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümünün mezuniyet sonrası iş imkanları benim için önemlidir.					
10	Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümünün mezuniyet sonrası kariyer imkanları benim için önemlidir.					
11	Ekonomik nedenler, tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü tercihlerimde beni etkiler.					
12	Ekonomik nedenler yüzünden, müzik öğretmenliği bölümlerine yönelmem gerektiğini düşünüyorum.					
13	Ekonomik nedenler yüzünden, konservatuvar bölümlerine yönelmem gerektiğini düşünüyorum.					
14	Ekonomik nedenler yüzünden, güzel sanatlar fakültesi bölümlerine yönelmem gerektiğini düşünüyorum.					
15	Müzik öğretmenliği bölümlerinin özel yetenek sınavında uygulanan sekizyüzbin kuralının alan dışı lise mezunlarına uygulanması gerektiğini düşünüyorum.					
16	Güzel sanatlar lisesinde verilen genel kültür ders içeriklerinin TYT sınavına yönelik olması gerektiğini düşünüyorum.					
17	Tercih etmeyi düşündüğüm müzik bölümü akademik kadrosunun kariyerleri benim için önemlidir.					
18	Çalışmalarını takip ettiğim akademisyenin bulunduğu okulda mesleki müzik eğitimini almayı tercih ederim.					
19	Üniversitelerin uyguladığı özel yetenek sınav içerikleri, tercihlerimi etkiler.					
20	Yurt dışı eğitim seçenekleri, tercihlerimde beni etkiler.					

Ek-5

Etik Kurul Onay Yazısı

Evrak Tarih ve Sayısı: 13.05.2022-357781

T.C

BSEET649B3

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu
KURUL KARARI

TOPLANTI TARİHİ : 12.05.2022

TOPLANTI SAYISI 09

KARAR SAYISI 186

Üniversitemiz Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü öğretim üyesi **Prof. Dr. Cengiz ŞENGÜL**'ün danışmanlığını, **Harun YACAN**'ın araştırmacılığını üstlendiği, "*Güzel Sanatlar Lisesi 12. Sınıf Müzik Bölümü Öğrencilerinin Lisans Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörler*" konulu çalışmanın, fikri hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğun başvuruca ait olmak üzere, proje süresince uygulanmasının etik olarak uygun olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA
Kurul Başkanı

Başkan
Prof. Dr.
Hilmi DEMİRKAYA

Başkan Yrd.
Prof. Dr.
Sibel MEHTER AYKIN

Üye
Prof. Dr.
Ebru İÇİGEN

Üye
Prof. Dr.
Nurşen ADAK

Üye
Prof. Dr.
Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM

Üye
Prof. Dr.
Taner KORKUT

Üye
Prof. Dr.
Gökhan AKYÜZ

T. C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
 Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürlüğü
ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	
Doğum Yeri	
Doğum Tarihi	

İletişim Bilgileri

Telefon	
e-posta	
Adres:	

Eğitim Bilgileri

Lise	
Lisans	
Yüksek Lisans	

Kariyer Bilgileri*

--